

67. évf., 2013. X. 17., ára 50 dinár

30

Jó Pajtás

Október 21.
Földünkért világnap

A JÓ PAJTÁS 43. NYELVMŰVELŐ VERSENYE

A Jó Pajtás szerkesztősége – harmadízben is – meghirdeti a

Szűcs Imre gyermekversmondó versenyt

A versennyel a szervezők – a magyar nyelv napjához is kötvé – meg kívánnak emlékezni a huszonkét éve elhunyt neves gyermekköltőről, a Jó Pajtás irodalmi szerkesztőjéről, s egyben szeretnék folytatni a gyermeklapunk által eddig negyvenkét-szer megszervezett hagyományos nyelvművelő versenyt.

A Szűcs Imre versmondó verseny kiindulópontját a Forum Könyvkiadó kiadásában a minap megjelent, vajdasági magyar költők gyermekverseiből összeállított **Ezüsttulipán** című vers- és prózaantológia képezi, ezzel is visszatérve ahhoz a régen elfelejtett gyakorlathoz, hogy minden nyelvművelő versenyünk egy-egy frissen kiadott könyvhöz kötődik, azaz ajánlott ebből a könyvből verset választani (de nem jelent hátrányt a versenyben, ha más vajdasági magyar gyermekverssel lép föl a versenyző).

A versenyben részt vehet minden vajdasági elemista, akik korosztályuk függvényében négy kategóriában versenyeznek:

1. korcsoport: 1. és 2. osztályosok
2. csoport: 3. és 4. osztályosok
3. csoport: 5. és 6. osztályosok
4. csoport: 7. és 8. osztályosok.

A verseny (a nagyobb iskolákra gondolva) osztálybajnokságokkal kezdődik, ahonnan a magyartanárból (ill. tanítóból) és két tanulóbból álló zsűri által kiválasztott 2-3 tanuló jut tovább. Az iskolabajnokságon az osztálybajnokok vesznek részt (a bírálóbizottságot tanítók és magyartanárok képezik), innen a korcsoportonkénti 1-1 győztes (iskolánként 3 tanuló) megy a körzeti bajnokságra (kis létszámú iskolák esetében az osztály-, illetve iskolabajnokság összevonható, egyszerűsíthető a rendszer). Az iskolabajnokságokról a Törzsudvar-

nokon (a térképen Banatski dvor néven keresendő) megtartandó döntőre továbbjutó (korcsoportonkénti) 1-1 tanuló nevét kérjük a legrövidebb időn belül a szerkesztőségbe eljuttatni (e-mail).

A szerémségi körzetből (itt nincs magyar nyelvű általános iskolai oktatás, csak pótotkutatás itt-ott, elvétele) néhány tanulót közvetlenül hívunk meg a döntőre, oktatójuk ajánlása alapján.

A verseny döntőjét, valamint a **Ezüsttulipán** című vers- és prózaantológia bemutatóját Törzsudvarnokon tartjuk meg a tavaly már beharangozott napon: 2013. november 9-én. A győztesek és főkészítő tanáraik értékes könyvjutalomban részesülnek, de a döntő minden résztvevője ajándékkönyvet és emléklapot (oklevelet) kap.

A versenynaptár a következő

1. Benevezés/jelentkezésmától kezdve folyamatosan
 2. Osztálybajnokságok..... 2013. október 21-éig
 3. Iskolabajnokságok 2013. október 28-áig
 4. Döntő – záróünnepség 2013. november 9.
- A második és harmadik pontot ajánlásként kell értelmezni.
További információk hamarosan!

Könyvrendelési lehetőség

Megjelent az **Ezüsttulipán** című vers- és prózaantológia, 400.- dináros áron (+postaköltség) megrendelhető a kiadónál:
Forum Könyvkiadó Intézet,
21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1/III.
Tel.: 060/7300207;
e-mail: csaba@forumliber.rs
CSAK KÖNYVRENDELÉS!

Levelezési cím

Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 NOVI SAD, Vojvode Mišića 1.
Telefon (nincs fax!): 021/ 475-4008;
e-mail: szerk@jopajtas.info
Versenyre való BEJELENTKEZÉS CSAK ITT!

TAKT – PÁLYÁZAT

A Temerini Alkotóműhely és Képzőművészeti Tábor (TAKT) Weöres Sándor költő születésének 100. évfordulója alkalmából képzőművészeti pályázatot hirdet az általános iskola 1–4. osztályos tanulói számára.

A pályázaton részt lehet venni Weöres Sándor műveinek illusztrációival, illetve bármely alkotással, amelyet a költő által alkotott mű ihletett. Az alkalmazásra kerülő képzőművészeti technikák szabadon megválaszthatók.

A beküldött munkák elbírálását szakmai zsűri végzi, s első, második és harmadik díjat, valamint különdíjakat ítél oda.

A pályamunkák hátlapján fel kell tüntetni (kisplasztikák esetében mellékelni kell) a pályázó nevét, azt, hogy melyik iskola hanyadik osztályába jár, a felkészítő pedagógus nevét és elérhe-

tőségét, valamint a beküldött munka ihletforrásául szolgáló mű címét. A gyűrött, összehajtott vagy más módon sérült állapotban érkező munkákat a bírálóbizottság nem értékeli.

Az alkotásokból a TAKT kiállítást szervez, melynek időpontjáról értesíti a pályázókat.

Beküldési határidő: 2013. november 15.

A munkákat a következő címre küldjétek:

Faragó Orsolya

Kókai Imre Általános Iskola

21235 Temerin

Kossuth Lajos u. 33.

Kapcsolattartás, bővebb információ:

farago.orsika@gmail.com, mobiltelefon: 063/855 4443

Milyen a jó iskolatáska?

Reggel fölveszed a tízkilós táskát, napközben egyik teremből a másikba vándorolsz vele, délután még haza is kell cipelni... Bizony nem mindegy, milyen táskát kell egész nap hordoznod. Szerencsére manapság széles vállpántú, divatos, mobiltartóval ellátott különféle hátitáskákat gyártanak: Budmil, Nike, Puma, Snash, Belmil, Peach, és ki tudja még, milyen márkájúakat. Igaz, mostanság divat az egypántos táska is, de ha a nagy súlyt csak az egyik vállunkra helyezzük, nagyon megerőltetjük az izmainkat. A két vállpántos táska azért jobb, mert a táska súlya kétfelé oszódik a két vállon és a hát egészén, így kevesebb megterhelést jelent a testnek.

S a színek! A legdivatosabb rózsaszíntől a feketeig, minden árnyalatban megvásárolhatóak.

Az óbecsei Sever Đurkić iskola tanulói is panaszkodnak, hogy nagyon is nehéz a táskájuk. Zapletán Erika magyartanár nő tanítványai a beszélgetőtársaim, név szerint: **Boja Veronika, Pejić Martin, Beretka Karina, Karácsonyi Attila, Flais Andrea, Bozsóki Nina** és **Hasznosi Tóth Karolina**.

Martin táskája követi a legújabb divatot: ríkitó sárga és fekete színű.

– Kétpántos, nekem nagyon tetszik – dicsekszik elsőként. – Sokrekeszes, külön van helye a telefonnak, a füzeteknek, a tornafölszerelésnek, a könyveknek. Csak azt viszem magammal, ami kell az órákra, s ezért az én táskám nem is olyan nehéz. Nincs több 4-5 kilónál. A tolltartóm a régi, nagyon tetszik, s ezért nem kértem újat, olyat, mint a táskám.

Attilának is ríkitó színű a táskája, ez most a módi.

– Az enyém ríkitó zöld és fekete kombinációjú. Nekem is nagyon tetszik. Augusztusban vettük a Prizmában. Nekem sem kellett ugyanolyan

színű tolltartó, mint a táska, mert meg vagyok elégedve a régivel. Őt retesze van a táskának, így mindennek van helye, még az uzsonnának is. Hogy szoktam-e verekedni vele? Nem, hisz új, és nem szeretném, ha baja esne. A lányok táskáját sem szoktam vinni, ha sok mindent belepakolnak, s nagyon nehéz. Vessenek magukra.

Veronika táskája egyvállas. Ez most a divat. Míg vártam rájuk a folyosón, szinte mindenkinél egyvállas táskát láttam. Pedig a Jó Pajtás legutóbbi számában is olvastam, hogy nagyon is egészségtelen az egypántos táska. Hogy miért?

– Én is az idén kaptam ezt a táskát – meséli Vera –, s mikor megláttam, mindjárt mondtam, nekem csak ez kell! No, a szüleim rám parancsoltak, hogy ne mindig az egyik vállamon vigyem, hanem cserélgessem, ugyanis gerincferdülést lehet kapni, ha mindig ugyanazon a vállon hordjuk. Nagyon tetszik, rózsaszínű, lila, szürke, fekete színkombinációjú. Ugyanilyen a tolltartóm is. Ez most a divat. Nagyon nehéz, néha van benne 10-12 kiló is. Időnként apukám elhoz kocsival, hogy ne kelljen cipelni.

Andrea táskája nem új, de azért divatos. Az övé is ríkitó színű.

– Negyedikben kaptam – mondja Andrea –, s nekem tetszik: citromsárga és fekete. A szüleim szerint az idén még jó lesz, jövőre kapok újat. Háromreteszes, s van helye a könyveknek, füzeteknek, sőt még a kulcsnak, telefonnak is. A középső része szivacsos, hogy ne gyűrődjenek össze a könyvek.

Nina a tanév elején kapta a táskáját, olyan nagy és nehéz, hogy még én is alig tudom fölemelni. Még jó, hogy két vállpántos, s így jobban eloszlik a súlya.

– Az idén kaptam, nagyon tetszik: kék, fehér, rózsaszín és sárga kockás – jelenti ki Nina. – A tolltartóm is ugyanilyen. Szerintem nem is olyan nehéz. Újvidéken vettük. Azért tetszik, mert szép pasztellszínű, meg széles a válla. Néha egy vállon is viszem...

Karina táskája lila, rózsaszín, s egy csillag díszíti.

– Egy újsághirdetés által rendeltük még tavaly Belgrádból – magyarázza Karina –, ugyanis leárazták, mert már megkezdődött a tanítás. Jó minőségű, mindennek van helye, ezért is szeretem.

Karolina is az idén kapta a táskáját, rózsaszín meg fekete karikák díszítik.

– Én is szeretem a táskámat. A nyáron vettük. Én választottam. Ugyanolyan tolltartót is kaptam hozzá. Két széles vállpántja van, s ha nagyon nehéz is néha, kevésbé nyomja a vállamat – fejezi be beszélgetésünket Karolina.

A tanulók méccsessel tisztelegtek

Október 6-án az aradi vértanúkra emlékeztek a nemzet. Arra a tizenhárom személyre, akik a hatalommal szembeszállva harcoltak a honért. Ezen a jeles napon mindenki egy kicsit megáll, és elgondolkodik azokon, akik vérüket adták embertársaikért.

A csantavéri Hunyadi János Általános Iskola mindig is nagy figyelmet fordított arra, hogy diákjai ismerjék és tiszteljék nemzeti ünnepeinket. Tanulóink az idén is méltó módon emlékeztek meg az aradi vértanúkról.

Október 7-én, hétfőn ünnepi díszben voltak a tanárok és a hetedik, nyolcadik osztályos tanulók a csantavéri nagytemetőbe, hogy

Ünnepi megemlékezés október 6. alkalmából

Horvát Réka szaval

tiszteletüket ünnepélyes módon is kifejezzék az aradi tizenhármak iránt. A diákok verssel és dallal emlékeztek, a történelemtanárok pedig ünnepi beszéddel rótták le tiszteletüket. Utcai Róbert plébános úr imával tette meghittebbé a megemlékezést. Az ünnepség végén a tanulók méccsét gyűjtottak, ezzel tisztelegve

Utcai Róbert plébános úr

nemzeti hőseink előtt. A gyertya lobogó lángja tükröződött a szemekben és beférkőzött a szívekbe, megerősítve hitünket abban, hogy él még a magyar nemzet!

H. J.

Az összegyűlt diáksereg

Juhász Jácint dallal emlékezik

Ópusztaszeren és Kiskőrösön jártunk

Egy szép vasárnap reggel fél hatkor indult a bácskertes felsősöket szállító busz Ópusztaszerre.

Az út kicsit hosszú ideig tartott, de jól eltelt. Sok helyre ellátogattunk, pl. egy igazán érdekes lovasbemutatóra, megnézhattuk a híres Feszty-körképet Ópusztaszeren, jártunk Kecelen, a Hadtörténeti Múzeumban. Kecskeméten az ismert rajzfilmstúdiót látogattuk meg, de megnéztük Petőfi Sándor szülőházát is Kiskőrösön. Szép éttermekben ebédeltünk. Nagyon jól múlt el ez a kétnapos kirándulás, de nem hagyhatjuk ki azt az érdekes dolgot sem, hogy minden étkezésnél, ebédre, vacsorára, és másnap ebédre is ugyanazt kaptuk: levest, rántott húst és krumplit, de ez nem jelentett gondot, mert elég fáradtak és éhesek voltunk a sok élménytől. Szálláshelyünkön, Lakiteleken éreztük magunkat a legjobban, mert sokat játszottunk, este fürödtünk a benti medencében, utána pedig még burgonyaszirmos bulit is szerveztünk.

Nagyon tetszett ez a csodálatos kirándulás, máskor is szívesen részt vennék egy hasonló utazáson.

Csikós Enikő, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Azok a súlyos háborúk és megrázkód-
tatások, amelyeket a birodalom a 2.
század második felétől kezdve élt
át, egybeestek a rabszolgatartó társadalom
mélyreható válságával, sőt jórészt annak vol-
tak a következményei.

A rómaiak, miután elfoglalták Görögorszá-
got, rengeteg görög rabszolgát vittek maguk-
kal. Voltak köztük tanítók, orvosok, művészek
és más foglalkozású emberek is. Mindezek
meghonosították hazájuk kultúráját Rómában.

A római kultúráról számtalan tárgyi emlék
tanúskodik. Ezeket az emlékeket mindenütt
megtaláljuk. Az emlékek azt tanúsítják, hogy
a rómaiak nem pusztán közvetítették a helle-
nisztikus kultúrát nyugatra, hanem e kultúra
alapján kifejlesztették a saját kultúrájukat is.
A római kultúra volt az alapja az európai és a
világ nagy része kultúrájának.

Építészet és szobrászat

Diocletianus fürdője

A császárság idejében volt a legnagyobb az
építkezés. Mindent fényűzően építettek, hogy
ezzel is hirdessék a császárság ragyogását. Ró-
mában, de a többi nagy városban is rengeteg
volt a szobor. A házakban, templomokban,
tereken, utcákon, hidakon, fürdőkben és az
amfiteátrumokban voltak elhelyezve.

A Colosseum

A római hidakat és vízvezetéseket bolt-
hajtásokkal építették. Ezt az építési módszert
az etruszoktól tanulták. Nagy ügyességre és
hozzaértésre volt szükség, hogy a boltíveket
felépítsék. Rómában több száz fürdő (Therma)
volt. A legnagyobb egyszerre 2000 embert
is befogadott. A birodalom nagy városaiban
megtalálhatók a fényűző fürdők.

Ekkor a műépítészet valóságos művészet
volt, nagy méreteivel, pazar fényűzésével a
császárság hatalmát és gazdagságát volt hi-
vatva bemutatni az akkori világnak. Ilyen óriási
építmény volt a Vespasianus idejében épített
Colosseum, a „kenyeret és cirkuszt” óhajtó né-
zőkből akár 50 000-et is befogadott. E fényűző
központba a külvárosi sáros utcákból bebal-
laghattak a szegények, hogy a gladiátorok

Római kultúra a császárság idejében

A Laokoön-csoport

harcában gyönyörködjenek. Itt megérezhette
az a szegény, akinek semmije sem volt, hogy
van még nála nyomorultabb, a gladiátor, aki
íme, meghal, hogy szórakoztasson. Rómában a
Pantheon volt az összes római istenek otthona.
Hatalmas kupola alkotta a tetejét (félgömb).

Csodálatos volt Diocletianus palotája. A
középkor folyamán a falakon belül épült fel
Split városa.

Irodalom és tudomány

A római irodalom, valamint a művészetek
is a görög és a hellenisztikus irodalom hatásá-
ra jöttek létre. A római irodalom aranykora Au-
gustus császár uralkodásának idején volt, aki
bőkezűen támogatta az írókat és a költőket.
Ebben az időben élt és alkotott Vergilius, Hora-

tius és Ovidius, a három legnagyobb római köl-
tő. Vergilius énekelte meg az Aeneist, amely-
lyel a homéroszi Iliász történetét folytatta.

A rómaiak életüket írott törvényekkel sza-
bályozták, azaz írásban fektették le, hogy mely
emberi cselekedetek helyesek és igazságosak,
melyek pedig helytelenek és büntetendők.
Így jelentek meg a jogászok, és velük együtt
a jogtudomány. A római jog napjainkig hatást
gyakorolt az európai törvényhozásra.

A Vezuv kitorése

Titus Livius, Tacitus, Suetonius voltak a leg-
ismertebb történészek. Traianus császár idejé-
ben élt Tacitus, a történész, aki megírta a csá-
szárság első évszázadát. Leghíresebb műve a
Germania.

Az idősebb Plinius A természet című mű-
vében, harminchét kötetben foglalta össze
mindazt, amit az emberek akkor a természet-
ről tudtak. A Vezuv kitorésekor (79-ben) halt
meg, mert túl közelről akarta tanulmányozni
a tűzhányó kitorését.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Római közmondások, szólasmondások

(Szepesi Tibor feldolgozása)

A római közmondások, szállóigék még napjainkban is élnek az emberek emléke-
zetében. Szerepelnek az újságokban, könyvekben, emléktáblákon. Ismerkedjünk
meg néhány, még ma is használt római közmondással latinul és magyarul is.

Bis dat, qui cito dat. – Kétszer ad, aki gyorsan ad.

Errare humanum est. – Tévedni emberi dolog.

Historia est magistra vitae. – A történelem az élet tanítómestere.

Hodie mihi, cras tibi. – Ma nekem, holnap neked.

Repetito est mater studiorum. – Az ismétlés a tudás anyja.

Alea iacta est. – A kocka el van vetve.

Ut sementem feceri, ita et metes. – Ki mint vet, úgy arat.

Non scholae, sed vitae discimus. – Nem az iskolának, az életnek tanulunk.

Quisque suae fortunae faber. – Ki-kí a maga szerencséjének a kovácsa.

Carpe diem! – Használd ki a napot!

De mortuis nihil, nisi bene. – A halottakról semmit, hacsak jót nem.

A capite foetet piscis. – Fejétől bűzlik a hal.

A csantavéri Hunyadi János Általános Iskola 2011 óta hivatalosan is Tehetségpont lett. Ugyanis 2011-ben a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács Akkreditált Kiváló Tehetségponttá nyilvánította intézményünket. A tehetségterületek, melyekre különös figyelmet fordítunk, a következők: logikai matematika, természeti, nyelvészeti, testkinesztetikus, zenei, interperszonális területek.

Hogy még inkább pallérozzuk tehetséges diákjaink elméjét, az általános iskolás tanulókkal a tanév folyamán magyar nyelvből, matematikából, fizikából, kémiából, biológiából, történelemből emelt szintű oktatást folytatunk. Ezenkívül csoportos foglalkozásokat tartunk, mint például: kórus, néptánc, színjátás és a sporttevékenységek.

Egyre több figyelem fordul a sakk irányába, iskolánk a házigazdája az évente megrendezésre kerülő Sakkozni akarok! elnevezésű sakkversenynek, melyen határon túli versenyzők is részt vesznek. A Hunyadi János iskola szervezte a tavalyi iskolaévben a Chess Mob elnevezésű rendezvényt is, mely a világ első Villám Csődülete.

Az október 3-i Tehetségnap a sakk jegyében telt a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács és a Hunyadi János iskola szervezésében intézményünkben. Ezúton is köszönjük a VATT támogatását! Főszervező Rózsa Zsombor, iskolánk sakk mestere, akitől

Sakk határok nélkül

tanulóink már eddig is rengeteget tanultak a játék fortélyairól, s akinek köszönhetően számos eredményes sakkozó öregbíti iskolánk hírnevét.

A rendezvényt ünnepi beszédével De Negri Ibolya, a VATT elnök asszonya nyitotta meg. Díszvendégeink voltak Nyilas Irén és Jadranka Kojić tanügyi tanácsosok.

A programok igencsak színesek voltak, persze minden a sakk témakörében.

A 11 órakor kezdődő sakkbazáron 12 különböző sakktáblán játszható játékot tanulhattak meg és próbálhattak ki diákjaink, ebben segítségükre iskolánk fiatal tehetségei voltak.

Később sakk jellegű kvízzjátékokra került sor, ahol a játékosok ajándékokra cserélhették a jó megoldásokat, majd napjaink slágerei

szóltak a sakkozás örömeire, a tanulók fel szabadultan élvezték a sakkpártit.

Egy órától a hetedik és nyolcadik osztályos tanulók sakkstafétán vettek részt. Ez egy ügyességi, logikai, sakkos akadályverseny, amely idézi az egykori Játék határok nélkül hangulatát.

Kora délután a kreatív tanulók chess fashion show, azaz sakk divatbemutató keretén belül mutathatták be a sakkhöz kapcsolódó frizuráikat, körmeiket és öltözköket.

Rengeteg örömteli pillanatot nyújtott ez a nap a tanulóknak. Reméljük, ezek után még többen szánják rá magukat a sakkozásra!

Ne feledjétek: A játszma folytatódik!

H. J.

Egy gyönyörű nyári napon kezdődött a tábor. Reggel a suliban fogadtuk a Magyarországról, Horvátországból, valamint a környékbeli helységekből érkező vendégeket. Hamarosan egy gyerekszörny tódult be az iskolába. Mindenki nagy batyut vonszolt magával. Miután megpihentünk, egy jó reggeli várt minket az iskola ebédlőjében. Hamarosan csapatokra lettünk osztva, én Gáboréba pottyantam. Ezután elkezdődött a Portya nevű játék. Először le kellett fényképezkedni, aztán körbejárni egész Kupuszinát. Mi lettünk az elsők. Mikor a

Palóc tábor Bácskertesén

többiek is beérték, megbeszéltük, hogy ki kit fogad, és aztán hazamentünk. Másnap a faluhoz közeli víz menti kirándulóhelyre irányultunk, ahol sok programot szerveztek nekünk, játékok meg egyéb versenyek, foglalkozások formájában. Harmadnap ismét kimentünk a „Csárdára”, ezúttal traktorral utaztunk. Este nagyon fáradtan tértünk haza. Azután következett csak a nagy buli! Ellátogattunk a Junaković élményfürdőbe, ahol az egész napunkat fürdés, lubi-

kolással töltöttük. Este meg már akadtak olyanok, akik a buszban elaludtak. Másnap megint kitraktoroztunk a Csárdára. Rendeztek ott Ki mit tud? vetélkedőt, amit egy történelmi verseny követett. Emelett fociztunk, kézilabdáztunk, meg persze fürödünk. Sajnos következő reggel a vendégek hazamentek. Jól sikerült, és élményekkel teli volt ez az idei tábor is.

**Sulc Dominika, 5. osztály
József Attila iskola, Bácskertes**

HOROG

A nyár legszebb napja

Egy szép nyári reggelen, vagyis nem reggelen, hiszen még hajnal volt, horgászni indultunk. Hajnali négykor csörgött az óra.

Ahogy felkeltem, dörzsöltem a szemem, hátha sikerül kiüzni belőle az álmot, majd kipattantam az ágyból. Amint kiléptem a szobából, apám azt kérdezte, mehetünk-e? Mire felöltöztem, apa már az autóban várt. Beszálltam, és elkezdtem majszolni a szendvicsemet, amit már tegnap elkészítettem. Az autó felzúgott, és megindultunk Nagy kanális felé. Amikor odaértünk, kipakoltuk a horgászfelszerelést, és megindultunk megkeresni a tökéletes helyet. Ahogy mentünk a parton, végig gyönyörködtem a tájban, a reggeli napsugarak különleges szépségét csodáltam. Éreztem a víz szagát. Békák brekegtek minden irányban. A nád között találtunk egy jó helyet, ott letettük a holminkat. Kukaccal, gilisztával és kukoricával csaliztuk fel a horgokat, majd gondosan megsejmlélve a vizet bevetettünk három szerelékkel. Egyiken apró horog volt, ezt az apró keszegek fogására készítettem. A másikon nagyobb horog volt, kukoricával megrakva, ami pontyok fogásá-

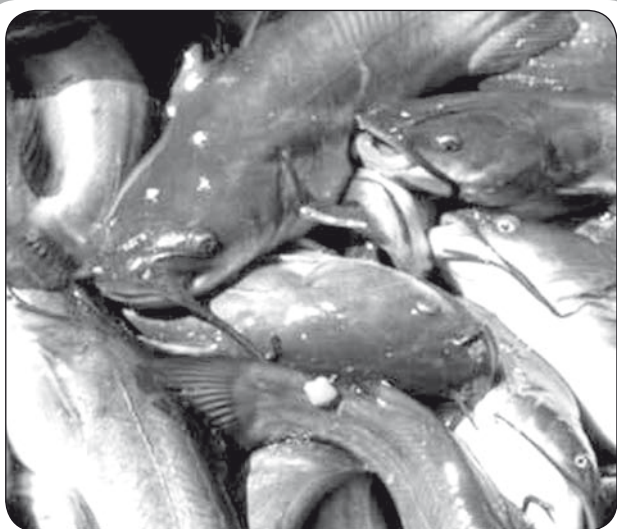

ra alkalmas. A harmadikra giliszta került, ami a harcsák kedvence. Aztán türelmesen vártunk.

Figyeltük a pecákat, hogy mikor mozdulnak meg. Jó ideig csak a keszegező szerelék tette a dolgát, ezt folyamatosan rángatták a halak, és mintegy tíz keszeget sikerült fognom. A pontyos pecabot nem fogott semmit. A harcsás egy szép nagy harcsát ejtett el, becslésem szerint háromkilós lehetett.

Remélem, hogy lesz még ilyen élményben részen, kicsit több szerencsével.

Szarvas Róbert, 8. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Nyári szünidő

A nyári szünet nekem nagyon rövid volt. Minden időmet a Csík-éren töltöttem. Reggel korán, már öt óra körül pecázni mentem. Előző este elkészítettem a csalikat és a fölszerelést. Amikor indultam, még sötét volt. Leértem a Csík-érre, ahol öreg barátom, Farkas Róko várt a szokásos helyünkön. Az ő vödre már tele volt bajuszos törpeharcsával. Én is leültem, és elővettem a csalikat meg a pecákat. Először csak egy kis keszeget fogtam. Utána sokáig még kapásom sem volt, és ezért nagyon mérges lettem. Már éppen haza akartam menni, amikor egy nagy kárász akadt a horogra. Róko szákolta ki. Nagyon örültem a halnak.

Kár, hogy vége a szünidőnek, mert most nem mehetek horgászni.

**Rálicity Harisz, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Horgászás

Egy délután horgászni indultunk apukámmal a Bégára. Bepakoltuk a felszerelést az autónkba, és elindultunk.

Mikor odaértünk, leültünk egy pecahelyre és felszereltük a pecabotokat. Ezután jött a nehezebb része. Várni. Már nagyjából fél órája vártunk kapásra, amikor jelzett az úszó. Szeretek a határban és a természetben, még az sem érdekelt volna, ha nem fogunk egy halat sem, de most nagyon megörültem, hogy kapás van. Apu azt mondta, hogy várjak, és ne emeljem ki azonnal a halat. Óvatosan fárasztottam, és végül kihúztam egy szép nagy kárászt. Még soha nem fogtam ekkorát. Anyu vasárnap meg is sütötte ebédre. Nagyon finom volt.

Nagyapám és apukám is megígérték, hogy az idén még a tél beállta előtt ki fogunk menni horgászni. Már alig várom.

**Oláh Dávid, 5. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Október 17.

Hedvig, Leó, Rudolf, Margit, Alajos, Salamon, Rezső, Leon, Margita és Szalóme napja.

Hedvig: Germán eredetű német névből származik. Jelentése: harc.

Szalóme: Héber eredetű. Jelentése: Sion békéje.

1992. X. 17. (21 éve)

A szegénység elleni küzdelem világnapja. 1992 decemberében az ENSZ nyilvánította ezt a napot a szegénység elleni küzdelem világnapjává.

1803. X. 17. (210 éve)

Sőjtörön megszületett Deák Ferenc, akit kortársai „a haza bölcsé”-nek neveztek megfontoltsága és tisztessége miatt. 1867. III. 15-én létrejött az osztrák-magyar kiegyezés, és a Habsburg-monarchia osztrák-magyar dualista monarchiává alakult át. Magyarországot a kiegyezés keretében független királyságnak ismerték el, amely saját parlamenttel, alkotmánnyal, felelős kormánnyal rendelkezett, azonban a közös államfő révén reálunióban volt Ausztriával, vele közösen intézte külügyeit, hadügyeit, pénzügyeit, és közös vámhatárt létesített (ezt nevezték dualista rendszernek, ma asszimetrikus konföderációnak mondanánk).

Október 18.

Lukács, Ignác, Ambrus, Celina és Jusztsusz napja.

Lukács: Latin eredetű név, a Lucas névből származik. Jelentése: Luciana tartományból való férfi.

Jusztsusz: Latin eredetű. Jelentése: igazságos, igazságszerető ember.

1867. X. 18. (146 éve)

Alaszkát az Amerikai Egyesült Államok birtokává vált. Ezt megelőzően az orosz kormányt képviselő Orosz-Amerikai Társaság irányította Alaszkát gyarmatosítását. Ők alapították az első állandó európai települést (Kodiak-sziget, 1784). A gyarmat azonban sosem vált igazán nyereségesé, a társaság működtetésének költségeit az orosz államkincstár nem tudta finanszírozni, így Oroszország 1867-ben 7,2 millió dollárért eladta Alaszkát az Amerikai Egyesült Államoknak.

1663. X. 18. (350 éve)

Párizsban megszületett Savoyai Jenő (Eugène-François de Savoie-Carignano) herceg, a német-római császári hadsereg tábornoka, hadvezér (Prinz Eugen néven is ismert). A zentai csata és a tekijai (péterváradai) csata törökverő győztese, Belgrád fölszabadítója.

Október 19.

Nándor, Friderika, Sára, Pál, Frida, Laura, Péter, Lúcius, Alárd, Berény, Ferdinánd és Joel napja.

Nándor: Régi magyar személynév, a nándor népnévből származik, a 19. században felújították vagy újraalkották a nevet a Ferdinánd magyarítására. Jelentése: dunai bolgár.

Laura: Latin eredetű, a Laurentius, magyarul Lőrinc férfinév női párjának, a Laurencia-nak a rövidülése. A jelentése: babérfa, babérkoszorú.

1745. X. 19. (268 éve)

Dublinban 79 éves korában meghalt Jonathan Swift ír-angol író és publicista. 1726-ban megjelent Gulliver utazásai című négykötetes regénye a valóság szatirikus karikatúrája, amelyben a fennálló társadalmi rend utópisztikus ellenvilágát ábrázolta. Hőse, Gulliver kitalált országokba jut el csendes-óceáni utazásai során. Találkozása a törpékkel, az óriásokkal, az állati és a tisztán értelmi lényekkel megkérdőjelezi a normális fogalmát, viszonylagossá teszi az emberi értékeket.

1937. X. 19. (76 éve)

Cambridge-ben 66 éves korában meghalt Ernest Rutherford Nobel-díjas brit atomfizikus. 1897-ben sikerült elkülönítenie az alfa- és a béta-sugarakat, felfedezte a radioaktív bomlás törvényszerűségeit. 1919-ben alfa-részek segítségével végrehajtotta az első mesterséges atommag-átalakítást, amelynek során nitrogénből oxigént állított elő.

Október 20.

Vendel, Fülöp, János, Artúr, Irén, Cintia, Ödön, Vendelina, Bendegúz, Artemon, Aurélián és Vítális napja.

Vendel: Német eredetű név, a Wendelin név rövidülése, ez pedig a Wendelmar névből származik. Jelentése: a vandálok népéhez tartozó.

Artemon: Görög eredetű név. Jelentése: ép, egészséges.

1554. X. 20. (459 éve)

Zólyom városában megszületett Balassi Bálint, a magyar reneszánsz költészet kiemelkedő alakja. Líráját a szerelem, a vitézi élet, Isten és ember viszonya ihlette. Szerelmes versei a Júlia- és Coelia-klika tartalmazzák. Mint végvári katonát a latinon, németen és lengyelen kívül, ismerte a török irodalmat is.

1883. X. 20. (130 éve)

Lugoson megszületett Lugosi Béla (eredeti nevén: Blaskó Béla Ferenc Dezső) magyar származású amerikai filmsz-

nész. 1927-ben felkérték a Drakula című Broadway darab címszerepére. A produkció rendkívül sikeres volt, több mint 500 előadást ért meg, és még két évig turnéztak vele. Ennek köszönhetően kérte fel az Universal filmstúdió Lugosi Bélát az 1931-es Drakula című film főszerepére. Ez a film hozta meg számára a sikert, ám egyben skatulyál is szolgált számára, mivel később csak horrorfilmekben szerepelt. Egyedüli magyarként csillagot kapott a Hollywoodi hírességek sétányán.

Október 21.

Orsolya, Kende, Zsolt, Klementina, Celina, Hilárusz és Orsika napja.

Orsolya: A név eredetére vonatkozóan több magyarázat létezik, egyik szerint latin eredetű név, az Ursula névből származik. Jelentése: kis medve. Egy másik magyarázat szerint ófelénmet, latin eredetű név, jelentése: ló, párpa.

Klementina: Latin eredetű név, a Kelemen férfinév nőiesítő továbbképzése. Jelentése: jámbor, szelíd.

1833. X. 21. (180 éve)

Stockholmban megszületett Alfred Nobel svéd kémikus és gyáros, a dinamit feltalálója, a Nobel-alapítvány létrehozója. 1867-ben nitroglicerinnél és kovaföldnél nagy hatékonyságú robbanóanyagot állított elő, amelyet „dinamit”-ként szabadalmaztatott. Ezzel forradalmasította a haditechnikát és a robbanóanyagok ipari felhasználását. 1895-ben alapítványt létesített, amelynek vagyonát a Nobel-alapítvány kezeli, és éves kamatait (150 800 svéd korona) minden évben egy fizikai, kémiai, orvostudományi, irodalmi és egy békedíjként ítélik oda azoknak a személyeknek, akik „az emberiségnek a legnagyobb hasznára vannak”.

1805. X. 21. (208 éve)

Nelson brit admirális (teljes nevén: Horatio Viscount Nelson) diadalmos győzelmet aratott a Cadixtól délre, Spanyolország délnyugati partvidékén fekvő Trafalgar előtti tengeri csatában, ahol a britek 27 hajójával a francia-spanyol flotta 33 hajója állt szemben, miután a francia-spanyol flotta nagy részét megsemmisítette. A győzelem Lord Nelson admirális bátorságán és taktikai érzékén múlt, aki zászlóshajója, a Victory fedélzetén halálos sebesülést szenvedett.

Október 22.

Előd, Mária, Kornélia, Csilla, Móric, Mirabella, Szalóme, Vilibald, Kandida és Korinna napja.

Előd: Magyar eredetű név, a kutatások szerint az elő szónak a -d kicsinyítő képzős származéka, e szó jelentése első, elől levő, illetve első rész, kezdet. Jelentése: elsőszülött,ős.

Mirabella: Latin eredetű név. Jelentése: csodálatos.

1811. X. 22. (202 éve)

Megszületett Liszt Ferenc zeneszerző. Osztrák anyja és magyar apa gyermekénél a határközeli Doborján (Raiding) született. Csodagyerekként, majd virtuóz felnőttként is végigkoncertezett fél Európát, 1856-ban az ő ünnepi miséjével szentelték fel az esztergomi szé-

kesegyházat. A hatvanas évektől kezdve zeneszerzőként főleg egyházi zenével foglalkozott, élete pedig a Pest-Róma-Weimar háromszögben folyt. 1875-ben saját lakásán alapította meg a Zeneakadémiát, melynek elnöke és oktatója lett. Bayreuthban hunyt el tüdőgyulladásban, sírja ma is itt található.

1913. X. 22. (100 éve)

Megszületett Robert Capa (eredeti nevén: Friedmann Endre Ernő), világhíru magyar fotóriporter, haditudósító. A háború fényképésze, a 20. századi sajtófotó egyik legmarkánsabb alakja a spanyol polgárháborúban kezdte haditudósítói pályáját, mindig tűzvonalban volt, és stílust teremtett, mert annyira testközelből ábrázolta a háborút, mint előtte senki más (lásd: Jó Pajtás, 2013/16. sz. hetedik oldal és hátlap).

Október 23.

Gyöngyi, Gyöngyvér, Ignác, Koppány és Stefánia napja.

Gyöngyi: A régi magyar gyöngy szóból származik. Lehet a Gyöngyvér név becézése is, amely Arany János névalkotása (Buda halála). A költő magyarázata szerint a jelentése: gyöngytestvér.

Koppány: Török, magyar eredetű név, régi magyar személynév, az István király ellen lázadó főúrnak a neve. Jelentése méltóságnév: nagy, győzelmes, erős, magas.

1956. X. 23. (57 éve)

Népfelkelés tört ki Magyarországon. A felkelők a szovjet csapatok kivonását, szabad választásokat, többpártrendszert, a sztálinizmussal való szakítást, a cenzúra eltörlését, a politikai foglyok szabadon bocsátását és a mezőgazdaság megreformálását követelték. Ez forradalomként kerül be a köztudatba, noha a forradalom szó mást jelent... Ugyanezen a napon, 1989-ben Szűrös Mátyás ideiglenes köztársasági elnök, több tízezer ünneplő előtt, a Parlament erkélyéről déli 12 órakor kikiáltotta a Magyar Köztársaságot. Ez a jelképes lépés véget vetett a kommunista Népköztársaságnak, időközben aztán anyaországunk még egy névváltozáson esett át: jelenleg simán Magyarország a neve.

1456. X. 23. (557 éve)

Újlakon (ma: Ilok, Horvátország) meghalt Kapisztrán János (Kapisztrán Szent János, olaszul Giovanni da Capestrano) itáliai teológus, hitszónok, inkvizitor, a nándorfehérvári diadal hőse, Magyarország és a tábortól elűzők védőszentje. Halálát a Nándorfehérvárnál (ma: Belgrád, Szerbia) kapott pestisfertőzés okozta, sírja az újlaki vártemplom oltára előtt van.

Tarka lombkoronák

Ködfoltok úsznak a völgyek felett, a harmat vastagon ül a fűszálakon, és ezernyi ezüstös vízcsepp csillog a közejük feszített pókhálókön. Hullnak az elhalt, sárguló falevelek, vastagszik az avar a fák alatt. Száraz időben messzire hallhatóan csörög lépteink alatt, de ha kezünkkel kissé széttúrjuk, azt vesszük észre, hogy legalsó rétege mindig nedves marad. Ezt az állatok is kihasználják. Ujjainkkal „gereblyézve” csupasz csigákat, ászkákat, százlábúakat, bogarakat, gilisztákat, atkákat, köztük élénkpiros bíboratkákat találhatunk. Nem véletlen, hogy a rigók olyan szívesen kutatnak az avarban. Csőrükkel ügyesen félrecsapkodják a felső rétegek száraz leveleit, hogy az alattuk rejtőző állatokhoz jussanak.

Bizonyos fajok levelien már szeptemberben is észrevehetőek voltak a változás előjelei, de az igazi lombszínűződésben csak most, októberben gyönyörködhetünk. Ezekben a hetekben barcognak a dámszarvasok, és ilyenkor hull a tölgymakk az erdei egerek és a vaddisznók nagy örömére. Októberben vonul a meglehetősen rejtett életű erdei szürkebegy. Gazos vágásokban, a tarvágások nyomán felnövekvő sűrű fiatalosban elsősorban nyújtott „szrii” hívogatójáról szerezhetünk tudomást róla. Főleg a bokrok alatt a talajon mozog, nem könnyű észrevenni. Sűrűbb növényzetben, nagyobb fekete üröm foltokban át is telet néhány példány.

Hasonló módon bujkál a bokrosok alján az ökörszem is, az apró madarat többnyire szintén jellegzetes hangja, erős cserregése árulja el. Ha felzavarják, surrogva, alacsonyan repül tova, mielőtt újra eltűnik. Állandó madár, de az állomány egy része ősszel a nádasokba, kertekbe, parkokba húzódik, és csak tavasszal tér vissza erdei költőhelyére. A bokros vágásokban és sűrű fiatalosokban még télen is találkozhatunk vele. Ahol a bokrokat át-meg átszövik az iszaktal indái, a rájuk rakódó hópaplan alatt egyfajta sátor képződik amely alatt az apró madár védelmet és táplálékot is talál.

Azokban az években, amikor gazdag a bükkmakktermés, az északról érkezett fenyőpintyek néha tömegesen keresik fel a fenyveseket. De rendszeresen láthatók e narancsos mellű madarak a téli etetőn is, ahol a napraforgót ropogtatják erős csőrükkel. Ha sok a bükkmakk, elszaporodnak az erdei egerek, és ezekben a gradációs években rendszerint nő az uráli baglyok száma. A nesztelenül szálló vagy egy ágon zsákmányra leső nagy madár éles hallásával az avar legkisebb zördülését is érzékeli, és mire a pocok feleszmélne, már ráereszkedett és megragadta tőhegyes karmaival.

Dámszarvas

A faállomány változatossága miatt a parkokban talán még szebb a lombszínűződés, mint az erdőben. Esténként a tisztások felett kora ősszel még csapong a hazánkban viszonylag gyakori törpedenevér. A legkisebb európai denevérfaj, testtömege mindössze 3–8 gramm. Napközben harkályodóban vagy a parkban álló épületek zugaiban pihen. Rejtekhelyét nem sokkal napnyugta után hagyja el, és ilyenkor kezd vadászni. Gyakran mindössze embermagasságban szálldos a talaj felett. A hidegre kevésbé érzékeny, ősszel sokáig kint marad, téli álma rövid, gyakran már februárban újra repül. A gyűrűzések tanúsága szerint néha

Falevelek

nagy, akár ezer kilométeres utat tehet meg téli szállása és nyári tartózkodóhelye között.

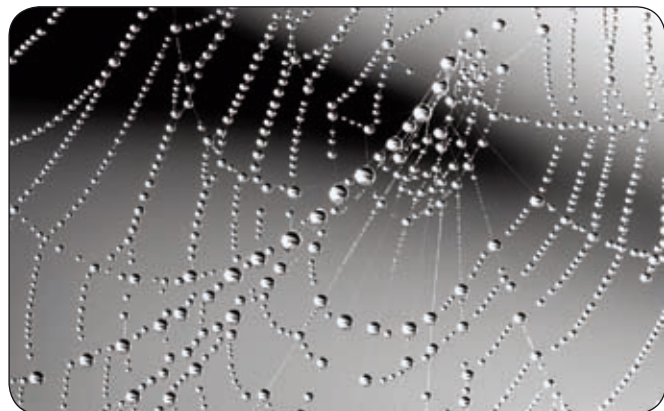
A cinegék ősszel csapatokba verődve kóborolnak. Ahol a parkban télen etetik őket, ott tavaszig kitartanak. Alkalmilag a ritkább fajok közül is megfigyelhetünk egy-egy példányt. Évekkel ezelőtt a Madártani intézet székházának parkjában rendszeresen búbos cinege járt az etetőre. De találkozhatunk arborétumokban és parkokban például a barátcinegéhez hasonló, ritka kormosfejű cinegével is. Többnyire jellegzetes „dédé-dé” hangja árulja el.

Százlábú

A nagyobb tisztásokon mindig találunk vakondtúrásokat. A vakond nem alszik téli álmot. Késő ősszel ugyan mélyebbre húzódik, de alig enyhül az idő, újra a felszín közelébe jön. Egy-egy példány néha meglehetősen nagy területen mozog a föld alatt, erről a messziről baránczó túrák árulkodnak.

Sch. E.

Harmatcseppek

Fenyőpinty

A macskák életében nagyon fontos a mosakodás. Annak ellenére, hogy azt szoktuk mondani: csak esznek és alszanak, megfigyeltek, hogy a macskák ébren töltött idejüknek egyharmadát, de néha akár felét is mosakodással töltik. Nem csoda, hogy elfáradnak és ismét aludniuk kell egy kicsit.

Hogyan csinálják?

A macskáknak hihetetlenül hajlékony testük van, s így annak majdnem minden porcikáját könnyedén meg tudják tisztítani. Az összehangolt mozdulatoknak köszönhetően még a hátuk közepét is meg tudják mosdatni. A macskák nyelvének felszíne kiváló szőrkefe. A fésülés következtében akaratlanul is kihull némi szőrzet, amelynek egy részét a macska lenyeli, majd később szőrcsomó formájában visszaöklendezi. A hosszú szőrű macskáknál, főleg a perzsamacskák esetében, a mosakodás nagy gondot jelenthet. Nyelvüket végig kell

A macska mosakodási rituáléja

húzni bundájuk minden egyes területén, ami elég sokáig tart. Ezért a modern perzsák szőrét gazdáiknak rendszeresen ki kell fésülniük.

A testhőmérséklet szabályozása

A macskák nyelve kiváló szivacs. A felszínén lévő papillák a mosakodás során sok nyálat tudnak megtartani. Ez a testhőmérséklet szabályozásánál játszik nagy szerepet. Azért, hogy az izzadás során bundájuk ne legyen vizes, és ne fázzanak meg, a macskáknak csak néhány helyen, például a talpukon van verejtékmirigyük. Melegben a macskák kompenzálják azt, hogy nem tudnak izzadni: nyelvükkel nyálat juttatnak a testükre, így a párolgásnak köszönhetően akár egyharmaddal is csökkenthetik testhőmérsékletüket – a felborzolt bundába levegő szorol, amely kiváló szigetelésként működik.

Tisztaság

A mosakodás rendkívül nagy szerepet játszik abban, hogy a macskák kordában tartsák és csökkentsék élősködőik számát. Emellett így tudják saját illatukkal bevonni bundájukat, egyúttal pedig ízinformációt gyűjtenek azokról a dolgokról, amelyekkel kapcsolatba kerülnek.

Gaviál, a Gangesz sztárja

A gaviálnak két populációja létezik: egyik Pakisztánban, az Indus folyórendszerében, a másik Indiában, Bangladesben és Mianmarban, a Mahanadi, a Gangesz, a Brahmaputra, a Kaladan és az Irrawaddy folyókban. A gaviál állományai az összehangolt védelmi és tenyésztési programoknak köszönhetően újra növekedésnek indultak, de még mindig veszélyeztetettnek tekintik a fajt.

A hím akár 6,6 méter hosszú is lehet, míg a nőstény körülbelül 4 méter. Testtömege legfeljebb 1000 kilogramm. Bőre nagyon kemény, páncélozott, a bőrpar számára valóságos kincs. A többi krokodillal ellentétben nem tudja felemelni a földről hatalmas testét és farkát, ezért csak lassan cammog előre. Úszóhártyás lába kiválóan megfelel az úszáshoz és a fészekásáshoz. Pofája, páncélos hüllő létére nagyon keskeny, több mint 100 fogat rejt, amelyek egymásba akadnak, ha az állat becsukja az állkapcsát. A gaviálnak nincsenek ajkai, amelyek felfognák a vizet, de a többi krokodilhoz hasonlóan orrlukáin keresztül tud lélegezni, amíg a pofája tele van vízzel. A hímeknél az orr hegyén kiálló szövetdomborulat alakul ki, amelynek pontos szerepét nem ismerjük. Talán a párzási időszakban kiadott hívójeleket erősíti fel.

A gangeszi gaviál általában magányos vagy kisebb csapatokban él. Ha csapatokban él, akkor egy hím körül több nőstény található. Mindenekelőtt halakkal táplálkozik, de vízimadarakat, rákokat és kismélsőket is fogyaszt. Az állat, a halrajokban úszva, oldalra kapva fogja meg zsákmányát. A párzási időszakban a nőstény ás egy fészket, melybe átlagosan 40 tojást rak, de egy fészkealjban találtak már 97 tojást is. A kifejlődési idő végén a kiscaviálok elkezdnek csipogni, hogy az anyjuk segítségükre legyen, a fészkekből való kímászásnál.

Egy bagoly, mely a föld alatt él

A züregi bagoly Észak- és Dél-Amerika nyílt, száraz területein él. Az északi területeken élők télen délebbre vonulnak.

Testhossza 25 centiméter, szárnyfesztávolsága 54–58 centiméter. A bagoly háta barna, arca fehéres, és a homlokán fehér csíkok és pettyek vannak. A hím és a tojó tollazatának színe megegyezik, ám e szín területenként változik. A félsivatagokban élő madarak tollazata világos homokszínű. A kerek fejen hegyes, rövid, erős csőr ül, amivel mindenekelőtt zsákmányát öli meg a madár. Nagy, sárga, egyenesen előre néző szeme nagyon jó látást biztosít a vadászathoz. Lába nagyon hosszú, ami könnyed futást és ásást tesz lehetővé. A fiókák tollazata szürke és bolyhos.

Elsősorban nappal aktív, de többnyire hajnalban és alkonyatkor vadászik. Folyamatosan párjával él együtt. Tápláléka rovarok, kismélsők, hüllők és skorpiók. A fiókák még mielőtt megtanulnak repülni, elhagyják a fészket, de eleinte az üreg közelében maradnak.

A költési időszak tavasszal van. A fészek egy prérikutya elhagyott kamrájában van, vagy ásnak egyett maguknak. Egy fészkealjban 6–9 kerek, fehéren csillogó tojás található, a számuk a táplálékínálattól függ.

RÜGYFAKADÁS

Őszi táj

*Itt van az őszi újra,
s gyönyörű, mint régen.
A fák színes leveleket dobnak a járdára,
amit aztán a szél messzire fúj innen.*

*Az utakon a gesztenyék
szép, aranybarnák, nagyra nőttek.
Ha felnézünk az égre, az égcsíneké,
s a kertben a növények a széltől hajladozva dőlnek.*

Cvitkó Nikolett, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Gazdim, Carmen

Az én nevem Coco (Kokó). Tigrismintázatú, kétéves anyacica vagyok. Barnászöld szemem igencsak jól fénylik, főleg sötétben. Fehér kis zoknik vannak a lábamon, amelyekkel halkan szoktam lecsapni áldozataimra. Nagyrészt szürke és fekete a szőröm, most épp cserélem a bundám, és a hátam közepén kicsit megritkult.

Két évvel ezelőtt kerültem Carmenékhoz, mivel anyukám is az ő cicájuk volt. Sajnos ő már nincs köztünk, baleset érte. Volt még két tesókám, de én voltam a leghúsegebb. Immár két esztendeje én vagyok a család házi kedvence. Carmen és anyukája nagyon sokat foglalkoznak velem. Amikor kint hideg van, sokszor a nappalijuk vendége vagyok, és szívesen nézem velük a tévéműsorokat. Nyáron a kis gazdim macskalakat készít nekem, kényelmes ruhadarabokkal és biztosított szigeteléssel. Amikor ránézek Carmenra, jó nagynak látom, hiszen én hozzá képest egy kis teremtmény vagyok.

Nagyon szeretetre méltó gazdi, mindig megetet, és repetát is ad, ha látja, hogy nem laktam teljesen jól. A tejecske és a húskonzerv a kedvencem. Mikor kint meleg az idő, sokat játszunk, legjobb a fűzfaág után kapkodni, ami a földön lapul, és a gazdi mozgatja. Sok mindenre megtanított, így illetemes kis nyávogó vagyok.

Egyszer sajnos megtörtént, hogy pár napig nem mentem haza, és a család egész nap keresett, hiába jónak láttam kicsit elcsatangolni, szétnézni, milyen másfelé a világ.

Mikor hazarétem, örültek, hogy végre előkerültem, de kaptam ám szidást, hogy merészeltem elhagyni a ház környékét. Azóta megtanultam, hogy ilyet nem szabad csinálni, és mindig a közelben vagyok.

Nagyon örülök, hogy a Gordán családdhoz kerültem, úgy vélem, jobb helyem sehol máshol nem lehetne. Így vagyok boldog, remélem, még nagyon sokáig én maradok a kis kedvenc.

Gordán Carmen, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kicsi kutyám

*Van nekem egy kicsi kutyám.
Nagyon-nagyon szeretem.
Örül, ha kint van az utcán,
én ezért vezetgetem.*

*Szereti a macskát nyúzni,
de még jobban tojást lopni.
Ilyenkor én elverem,
és a házába kergetem.*

Szemesi Laura, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Őszi vers

*Köd szítál,
hull a dér,
lepörög a
falevél.
Földre szökik szemétnék,
aki éri, ráléphet.
Sziszegő szél
söpri-hajtja,
hullangó hó
betakarja.*

Rica István, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A kutya bánata

Elmesélem, mi rossz dolog történt a kutyámmal.

A kedvencem neve Tengő. Kiskutya volt, amikor elhoztuk a szomszédból. Eleinte nagyon félt, de aztán megnyugodott. Egy idő után valami járvány ütötte fel a fejét a faluban. Sok eb ebben pusztult el. Sajnos a mi kutyánk is belekeveredett. Addig nagyon kövér kutya volt, de a betegség alatt lesóványodott. Nem evett, nem ivott, és nem is volt olyan jókedvű, mint azelőtt. Múltak a napok, és ő csak egyre rosszabbul lett, és hiába kezelte az orvos, nem segített rajta. Sötét helyekre szökött. Anya a kezében hozta ki, hogy legalább igyon valamit. Volt egy kis piros bögréje, és kizárólag csak abból fogyasztotta el a folyadékot. Egyre-egyre soványodott, mindent kihányt, még a teát is. Utoljára olyan fájdalom ült értelmes szeméibe, hogy már azt gondoltuk, elveszítjük. Nagyon küzdött az életéért, és mi is megtettünk minden tőlünk telhetőt. Teás kekszet, reszelt szalámit és darált főtt húst evett. Egyik reggel, mikor iskolába indultam, már vidámabban nézett rám, és mikor hazaértem, boldogan futott elém. A szemei kitisztultak, megtörtént a csoda. Tengő meggyógyult. Farkasévtággal és megújult erővel fogott hozzá az udvar őrzéséhez. Ő nálunk egyenrangú családtaggá vált. Történt azonban, hogy kiszökött az utcára, és megkergette az embereket. Így mindannyiunk szomorúságára, de a saját érdekében kapott egy hosszú láncot.

Azóta is hűségesen vigyáz ránk és udvarunk többi lakójára is: a malackára, a Merlin kutyusra, a baromfira és a nyolc kiscicánkra.

Bundičević Sonja, 6. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Tappancs

*Van egy Tappancs nevű kutyám,
aki nem hallgat senkire, csak rám.
Mindig örül, hogyha odamegyek,
nagyokat ugatva körbehízeleg.*

*Szereti a hasát és a jó kaját.
Néha el is ássa a maradékát,
gondolva a szűkösebb napokra,
ha egyszer vacsora nélkül maradna.*

Brindza Kristóf, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

A beteg

*Cirip tücsök édesanyja
furcsa dolgot észlelt rajta.
el is mentek Bagoly úrhoz,
a mindentudó doktorhoz.*

*– Ide azt a monoklit,
hadd látom, mi a baj itt!
Sokáig tart-e a kúra,
elszakadt-e a gitárod húrja.*

*Kérdezi a bölcs tudótól,
– Halni lehet-e e kórtól?
– Nem számít a várakozás,
csak sikerüljön az operálás.*

*– Adok neked békamáját,
kenegesd a gitár baját.
Míg gyógyszeremet kortyolgatod,
fogadd meg, mit tanácsolok.*

*Másnapra megtörtént a csoda,
összeforrt a gitár húrja.
Cirip-cirip! Cirip-cirip!
énekével boldogít!*

*Megörült a tücsök anyus,
meggyógyult a kis muzsikus.
Szerelmét még aznap este
szerenáddal is meglepte.*

Csányi Viktor, 7. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Cuki

Az én kutyám kis termetű kutya, véleményem szerint keverék.

Úgy lett az enyém, hogy egyszer egy szép tavaszi napon elmentem a barátnőmhöz, Szintiahoz. Ő a Sugárúton lakik, egy épületben. Mikor odaértem, egy kicsit kompiztunk, aztán meguntuk, kimentünk a közeli játszótérre. Éppen hintáztunk, amikor elment előtünk egy nő, kezében egy pinduri kutyával. Akkor még nem keltette fel az érdeklődésünket. Mikor visszafelé jött, és jobban megfigyeltük a kiskutyát, elszóltuk magunkat, hogy milyen cuki. Ezt meghallotta a nő, és odalépett hozzánk. Elkezdte szerbül magyarázni, hogy a szomszédságában születtek kiskutyák, és szegény apróságot kitétek az utcára. Most nem tud vele mit kezdeni, és azt kérdezte, kell-e nekünk. Szintinek van kutyája, és lakásban két kutyát nehéz lenne eltartani. Így hát örömmel hívtam fel a szüleimet, hogy hazavihetem-e. A baj az volt, hogy apukámhoz járnak vevők, és némelyik ember fél a kutyáktól. Már volt egy farkaskutyánk, csak apukám körülbelül egy éve odaadta az egyik ismerősnek, mert nálunk majdnem mindig ketrecben volt, nehogy véletlenül játékból ráugorjon valakire, és annak az embernek baja essen, hisz a farkaskutyák nagy termetűek és erősek. Emiatt kicsit félttem, hogy nem vihetem haza. A telefonom le volt merülve, Szintinek meg nem volt feltöltése. Így hát a kedves nő kölcsönadta a mobilját. Mikor felvette anyukám a telefont, röviden elmeséltem neki, mi történt, és megengedte, hogy hazavigyem a kiskutyát. Őriási kő esett le a szívemről. Nagyon boldog voltam. Elmondtam a nőnek, megengedték a szüleim, hogy örökbe fogadjam a kutyust. Kezembe adta a kiskutyát, de előbb lefényképezte, mert tényleg nagyon cuki egy kiskutya. Örömmel mentünk haza. A barátnőm is jött velem. Az úton nyöszörgött és remegett a kis állat, mert félt a tömegtől és a hangos járművektől. Mikor hazaértünk, megmutattam a szüleimnek és a testvéremnek. Adtunk neki inni, enni, kicsit elengedtük az udvarban, hadd ismerkedjen a környezettel. Annyira pinduri volt, hogy alig tudott felmenni a lépcsőn. Mikor kiszaladgálta magát, a testvérem karjai között szundított el. Később megfürdettük, majd játszottunk vele. Játék közben azon gondolkodtunk, mi legyen a neve. Mondtam a testvéremnek és a barátnőimnek, hogy valami cuki nevet adjunk neki, hiszen olyan aranyos. Erre apukám ajánlotta, hogy legyen a neve Cuki. Nekünk is tetszett a név, így beleegyeztünk.

Mostanra nagyon-nagyon megszerettük mindannyian, és mindig velem van. Mikor ezt írtam, akkor is az ölemben aludt.

Nagy Angelika, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Egy macska élete

*Magasságtól nem riadok,
a tappancsomra pottyanak.*

*Ha már földet érek,
egy jót heverészek.*

*– Komisz egere, kotródj innen!
Nem adom fel a pihenésem!*

*De az egér nem hallgat a jó szóra!
Jó illatú a macska tejfölös bajusza!*

*Ejnye-bejnye gonosz fajta!
Beleférsz még a gyomromba!*

Faggyas Ábel, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Állat-ábécé

*Antilop úr legelész,
Bari bég, heverész.
Cirmos cica egerész,
Csali kukac vízbe mész.*

*Darázs úrfi döngicsél,
Egér koma mindig él.
Füstí fecske vígan él,
Gepárd úr meg jót remél.*

István Barbara, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

RÜGYFAKADÁS

Beszélgetünk séta közben

Egy szép tavaszi délutánon nem volt semmi teendőm. Elhatároztam, hogy sétára indulok a kutyusommal.

A nap melegen sütött, egy felhő sem volt az égen. Az emberek vidáman sétáltak, a gyerekek nevetgélve játszadoztak. Foxi egyszer csak megszólalt:

– Nézd csak! – mondta. – Ott egy macska.

Valóban ott kuporgott a fűben egy fehér kiscica.

– Légyszi, vedd le rólam a pórászt, hadd fogjam meg! – kérlelt.

– Még csak az hiányozna! – intettem le. – Mit akarnál te avval a macskával?

– Hát... megfognám, aztán... elengedném!

– Ennek mi értelme lenne?

– Tudod, mi kutyák ki nem bírjuk állni azokat az összevissza nyarvógó állatokat. Azt akarjuk, hogy féljenek tőlünk.

– Akkor miért van az, hogy Hopsz – így hívják a macskámat – egyáltalán nem fél tőled, inkább fordítva?

– Hát ezt hagyjuk...

Csöndben folytattuk utunkat, amíg megint bele nem kezdett a beszédbe:

– Ha ti emberek többet lennétek a szabadban, sokkal boldogabbak lennétek.

– Igazán?

– Igen. De ti ehelyett mindig bent ültök a házatokban, és mindenféle kutyákat nyomkodtok. Vir... Hogyan is hívják?

– Virtuális.

– Na, olyan játékokat játszottok, ahelyett, hogy velünk lennétek.

– Pont te beszélsz, aki mindig arrébb áll, ha feléje dobom a labdát?! – És ha fejbe találnál vele?

– Épp azért kellene elkapnod!

– Én már öreg kopó vagyok ehhez. Ötéves! Komolyabb dolgokkal kell foglalkoznom, például el kell ásnom a csontokat, szét kell rágnom a virágokat... Szerinted ki csinálná meg ezt a sok munkát, ha én nem lennék?

– Hát...

– Na ez az! És ki kezdené el ugatni éjnek éjadján, ki miatt kellene hétszer annyit takarítani, mint különben? Látod, sokkal fontosabb dolgaim vannak, mint a játék.

– Néha azért nem szokott a szórakozáson járni az eszed?

– Hát, már rég nem vagyok kiskutya, és mivel más kötelességeim vannak, nem gondolkodom ezen.

Ekkor hirtelen egy barna színű macska ugrott elé. Amint észrevette Foxit, prüszkölt rá. Foxi rettentően feldühödött, a már nagyban menekülő cicus után iramodott, és engem is magával rángatott. Utchosszat húzott, mire meg tudtam állítani.

Esteledett, mikor hazaértünk. Ezután a kimerítő séta után mindketten fáradtan rogytunk pihenőhelyünkre. Foxi rögtön elaludt, és mély álomba merülve még a házörzési feladatról is megfeledkezett.

Varga Klaudia, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Az én kabalám

Szinte minden gyereknek van kabalája, amiről azt hiszik, hogy varázsszerű. Akármilyen tárgy, különféle, pl.: sima, kócos, hideg, puha.

Nekem volt már sok kabalám: kis műanyag figura, plüssnyuszi, egy szép kavics, nyaklánc és karkötő. Ezek néha talán szerencsét is hoztak nekem. Legutóbb egy nyakláncra lógó fémmaci volt a szerencsehozó kabalám. A mama vette még régebben a vásárban nekem. Szinte mindennap hordtam az iskolába az én kis macikámat, amely a kezében egy szívet tart, az telis-tele van csillogó-villogó kövecskékkel. Egy szép napon, mikor az iskolában matematika-ellenőrző várt rám, izgultam nagyon. Végül jól sikerült, szorintem azért, mert rajtam volt a kabalám, és hittem benne. Mostanra már kinőttem ebből a hiedelemből, és csak magamban bízom. Ám a kabaláimat megtartom, mert számomra mindig kedvesek és értékesek. Mindegyikhez érdekes történet fűződik.

Szerintem ez a kabaladolog jó, de azért nem árt szorgalmasnak lenni az iskolában, mert a leckét senki sem fogja megtanulni helyettünk.

Kovács Nikolett, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Kedvenc állatom

Kedvenc állatom a kutya. Az én kutyámat Lanának hívják. Apával adtuk neki ezt a nevet.

2006. december 25-én született. Ő egy labrador. Krémszínű a szőre, hosszú a farka és a füle. Szereti a csontot és a kutyakaját. Sokat szoktunk játszani. Van, mikor bottal játszunk, de néha futóversenyezzünk. Rengeteg mindent szeret, kivételek a macskák. Nyúszít, ha éhes vagy szomjas. Imád fürdeni és saraskodni. Nem harap, csak megugatja a számára ismeretleneket. Mindig vidám, ilyenkor csóválja a farkát.

Nagyon szeretem a kutyusom, remélem, ő is nagyon szeret engem.

Kokrehel Kitty, 4. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Spenót vagy csoki

Amióta az eszemet tudom, anyuék mindig azt mondják, hogy egyik sok zöldséget, főzeléket, és kerüljem az édességet.

Az iskolában, sőt már az óvodában is arról tanultunk, hogy a főzelékek és a zöldségek nagyon egészségesek. Az édességekről pedig azt lehet hallani, hogy hizlalnak, károsak, rongálják a fogakat. De ki tudna ellenállni egy nagy tábla Milka csokinak? Mi, gyerekek hányan cserélnénk el egy finom csokit egy tányér spenótra? Őszintén bevallom, hogy én szeretem a csokit és a spenótot is.

Ezért, hogy apa és anya kedvére tegyek, szó nélkül megeszem a spenótot, és később, hogy jobb kedvem legyen, eszem egy kis csokit is.

Így mindenki boldog lesz, én is, és a szüleim is.

Budánovity Nikolett, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Este, este

*Finom a vacsora,
a leves meg a rántotta.
Este jó a hangulat,
együtt beszélünk jó sokat.*

*A meleg kályhához bújok,
s ott ülve hallgatok.
A családomtól kapott szeretet
és a melegség átjárja a testemet.*

*Bebújok az ágyamba,
ez egy álompalota,
párnahullámok között,
az álomvilág fölött.*

**Stéc Kitti, 6. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Tök(napok)

*Októberi napsugár,
Érleld őt a kertben már!
Vörös húsát adjad nekünk,
Édes rétest készítsünk!
Októberi hétvégén,
A töknapok kezdetén,
Szorgalommal készülünk,
Mert a kiállításon részt veszünk.
Különféle rendezvényeket szervezünk,
A tökversenyen az első között leszünk.
Készítsünk most töklámpást,
Mielőtt megfogyja a száradás!*

**Hollósi Vidor, 7. osztály,
Fejős Klára iskola, Nagykikinda**

Kedves Pajtások!

Állatbarátok írásai várják ma a Rügyfakadásban az állatbarát olvasókat.

Amikor kedvenceitekről van szó, legtöbbször azt mondjátok el róluk, hogyan kerültek hozzátok, leírtátok ismertető jegyeiket, viselkedésüket, a hozzájuk kapcsolódó élményeiteket. Hogy mindez milyen formába öltöztetitek, az már az egyéni ötlet, tehetség, fölkészültség függvénye.

Aki az állatok játékos viselkedését élvezzi, versbe hívja őket (lásd a **pacséri és topolyai verseket!**). **Varga Klaudia** idősödő, bölcs kutyájával séta közben lehet beszélgetni. A mondatok szintjén is nagyon szellemes **Gordán Carmen** kutyájának monológja. Akár egy szó, az állat nevének megválasztása (**Nagy Angelika: Cuki**) is sokat elárul a kedvencről és gazdájáról.

Az elmúlt héten a legtöbb írás Szabadkáról, az Ivan Goran Kovačić iskolából érkezett, de vastag borítékot küldtek a topolyai (Csáki Lajos iskola), magyarcsernyei, óbecsei (Samu Mihály iskola), csantavéri és szilágyi munkatársaim is. Mindezt köszönettel nyugtázom név szerint a következőknek:

Csantavér: Babić Ivet, Csikós Emese, Gregus Emma, Horváth Dominik, Kovács Csilla, Kőműves Kristóf, Ozsvár Bianka és Vituska Viktória;

Magyarcsernye: Apró Flórián, Csola Norbert, Deák Roland, Kiss Annamária (2 írás), Márton Ida, Megyeri Milica, Orosz Nikolett, Rajkovics Miklós és Vajda Livia (2 írás);

Magyarkanizsa: Bede Bettina, Hajas Nikolett-Sarnyai Zsófia, Kenyeres Jázmin, Kovács Orsolya és Szatmári Viktória;

Óbecse, Samu Mihály iskola: Dzsonty Szebasztián, Gálik Endre, Károlyi Gabriella, Kokrehel Adrián, Kolompár Blanka, Markov Konrád, Szabó Balázs, Varga Klaudia és Varnyú Adél;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Bálint Beáta, Bartus Áron, Bogi Edina, Budai Emese, Cibolya Stella, Illés László, Kapor Tamara, Kovács Afrodita, Kozma Katarina, Kuktin Nikola, László Dávid, Mészáros Noémi, Mészáros Ramóna, Mészáros Szimóna, Molnár Alex, Nagy Angelika, Pásztor Annamária, Szabó Csongor, Szűcs Kószó Dávid, Varga Alex és Vékony Árpád (2 írás);

Szilágyi: Mendei Tamara (3 írás) és Stéc Kitti (5 írás);

Topolya, Csáki Lajos iskola: Becskei Georgina, Brindza Krisztof, Huszár Márta, István Barbara, Kismiska Krisztián, Klebecskó Patrik, Kohajda Kincső, Nagy Evelin és Pelle Orsolya;

Törökbecse: Szabó Zsolt.

Üdvözlettel:

Tomán Mária

Táska vagyok

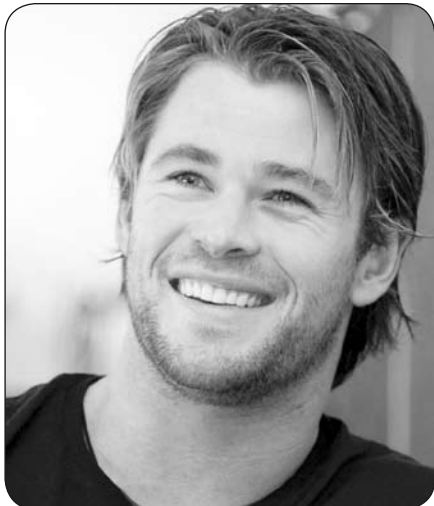
Szép táska vagyok, és sokan szeretnek. Kemény a bőröm, feketére és rózsaszínűre festettek. Sok fontos dolog fér belém.

Először egy barna lány vett meg. Mindenhova elvitt, és sokat játszott velem. De később megunt, és betett a szekrényébe. Aztán az édesanyja vetett rám szemet. De ő is megunt, mert mindig sok mindent rakott belém, és mindig húztam lefelé a vállát. Majd a barna lány húga talált rám. Elvitt valami iskolaszerű helyre, ahol láttam olyan táskákat, amelyek hasonlóítottak meg nem is rám.

Mikor ellenőrzőt írt, sügtam neki. Iskola után elmentünk a pékségbe, és ott telítöttek finom illatú sütitikkel, szendvicsekkel, szörppel és sok minden finom illatú és ízű dologgal. Hazafelé menet találkoztunk a barátnőivel és barátaival, és én nagyon sok mindent megtudtam: például, hogy ki kivel vezett össze, meg hogy ki lett a legjobb barátnője.

Mikor nagy nehezen hazaértünk, csak ledobott a földre, és ott gubbasztottam egymagamban, szomorúan, abban a hitben, hogy engem nem szeret senki.

Fekecs Erzsébet, 5. osztály, Október18. iskola, Zentagunaras

Egy ausztráliai színész, akinek első hollywoodi sikere a Star Treknek köszönhető. Azóta láthattuk a Thorban és a Bosszúállókban is. Újabban Formula-1-es pilótát alakít, és féktelenül süvít a versenypályán. Képzelt interjünk kérdéseire Chris Hemsworth válaszol.

– A családotokban van-e hagyománya a színészetnek?

– Azt hiszem, én és a testvéreim hozzuk be igazán a színészvilágot a családukba. Anyám tanár, édesapám szociális tanácsadó, van egy bátyám és egy öcsém. Közép-ső gyerek vagyok tehát, de mindhárman színészek vagyunk. A bátyám neve Luke, míg az öcsém Liam Hemsworth. A családnévünk miatt gyakran összekevernek bennünket.

– Milyen volt a gyerekkorod?

– Azt hiszem, méltán mondhatom, hogy nagyon érdekes. Melbourne-ben születtem, utána pedig mindkét végletet megtapasztaltam. Éltem zajos nagyvárosban és csendes vadonban is. Utóbbi az Északi-területen, egy kis őslakos, aboriginal közösségben, Bulmanban volt, ahol a krokodilok és bivalyok csináltak társaságot. Évekig éltünk ott, utána a Fülöp-szigetekre költöztünk.

– Hogyan kerültél a színészi pályára?

– Sok ausztráliai színésznek a Szomszédok családi sorozat jelentett kiugrást. Ezzel én is így voltam. Utána több sorozatban is játszottam.

– Mi hozott számodra hollywoodi sikert?

– A kultuszfilmnek számító Star Trek, azaz Ūrszekerek volt az első hollywoodi filmem. A 2009-es verzióban, Kirk kapitány apját jelenítem meg. A folytatása az idén jelent meg, de ebben csupán a hangomat hallani. Ugyancsak 2009-ben mutattuk be a Pokoli édenkert című filmet, a következő évben pedig a Cash, a visszajárót. A 2011-es év kirobbanóan jó volt, ekkor jött ki a Thor majd a Ház az erdő mélyén.

– Sikerült-e azonosulnod Thorral?

– Mondjuk úgy, rágyúrtam, hogy ez így legyen. Sokat ettem és edzettem ahhoz,

MENŐ FEJEK

Chris Hemsworth

A Thor: The Dark World című filmben

hogy olyan legyek, mint Thor. Nem könnyű megformálni egy képregényhőst, még nehezebb úgy kinézni. Egészen új tapasztalat volt ez számomra. A napjaim azzal teltek, hogy én vagyok Thor. Thorként feküdtem le, és úgy is keltem föl. Az akciójelenetek mellett viszont azt is kutattam, milyen lehet ez a figura? Milyen kapcsolatban áll másokkal, mennyire büszke és nagylelkű?

– Sokat jelent neked Thor?

– Az életem része lett, különösen azok után, hogy 2012-ben a Bosszúállókban ismét Thor lehettem, az idén pedig a Thor harmadik része készült. Most már teljesen azonosultam vele, a gyerekek is Thort látják bennem.

– Pedig más filmeket is készítettél...

– Igen, méghozzá a Hóféhér és vadászt, Kristen Stewarttal. Ismét egy címszerep, hiszen én játszom a vadászt. Ugyanebben az évben egy akciófilmem is megjelent, a Vörös hajnal.

– Újabban melyik filmedet népszerűsíted?

– Ez a Rush, vagyis a Hajsza a győzelemért, amelyben a Formula-1-es pilótát, James Huntot játszom el. Nekem nagyon érdekes ez a film, mert sok új kihívást hozott számomra. Egy igaz történetet dolgoz fel, méghozzá James Hunt és Niki Lauda omínózus, 1976-os versenyfutását. Formula-1-es pilótának lenni valami egészen mást jelent. Sokat gondolkodtam ezen. Általában a múlttól töprengünk, vagy a jövőt tervezzük,

amikor viszont a pályán vagy, csak a jelen létezik. Aki megtapasztal egy ilyen versenyt, megtanul a jelenben élni.

– Hogyan jöttél ki Daniel Brühl-el, aki a filmbéli vetélytársadat, Niki Laudát formázta meg?

– Remekül, nem veszekedtünk vagy ilyesmi, habár nagyon különbözőek vagyunk. Inkább puhatoltuk egymás szokásait és megnyilvánulásait, de mindezt tisztelettel tettük. Mindketten élveztuk a forgatást, és nyitottak vagyunk további együttműködésre is, ha a sors úgy hozza.

L. M.

Tolnai Ottó

Gyelmis-regény, folytatásokban

(Részlet)

1.

BARÁTOMNÁL járva egy Gyelmis-táj előtt feledkeztem.

Egyrészt minden bizonnyal azért, mert felismerni véltem a még 1880-as évek elején Palicson ültetett isteni platánsort, a Spliti al-lét, amely számomra valójában a Kanizsai út kezdetét jelenti, a Kanizsai útét, amely Palics és a Vértó között kanyarodik tovább a Ludasi-pusztán át szülővárosom irányába, és engem, újsütetű palicsi polgárt, mintha nem csupán húsz-harminc kilométerről lenne szó, mindig melankóliával tölt el. Másrészt minden bizony-nyal azért, mert magával a képpel, Gyelmis Lu-kács olyannyira jellemző eljárásával, művésze-tével most is ugyanúgy jártam, mint annyiszor. Megakadtam, elakadtam a pasztás, túlpasztás felületeken, egy tapodtat sem tudtam moz-dulni, pedig hát különben könnyedén korcsolyáztam mindenféle képfelületen, képsíkon.

Emlékszem, szerettem az egyik almás csendéletét. Mert merészen leegyszerűsített, leredukált mindent, és mert mesterének, Rudnaynak a csendéletein át, tovább tudott mutatni – nehezeden, súlyosodni – Cézanne almái felé.

Cézanne után könnyű és majdnem mindig érdektelenül közhelyszerű is almát festeni. Tehát szinte lehetetlen. Egyedül talán Giacommettinek sikerült még egyszer. Szobrász volt ő is elsősorban, jóllehet korunk talán egyik legnagyobb festője.

És Gyelmis almája valamiféleképpen még-sem volt teljes egészében közhely. Saját – pia-ci mérlegen is mérhető – súlya volt.

Barátom hagyott egy ideig a kép előtt té-pelődni, bajlódni saját hiányos Gyelmis-isme-reteimmal, majd vigyázva benyúlt a kép mögé, és mintha csak a fonákját-titkát akarta volna

felfedni előttem, előhúzott onnan egy fekete-fehér fényképet. Szó nélkül a kezembe adta.

Kis, töpörödött, szakállas, pápaszemes festő, ecsettel, spaklival felfegyverkezve. És az állvá-nyon előtte a platánsort ábrázoló pasztás kép.

Már első pillanatban megdöbbenett. Megválaszolni, hogy mi is döbbenett, érintett meg annyira azon a fényképen, arra valóban egy egész regényre lesz szükség.

A testtartása, illetve az, ahogyan a festő a szó szoros értelmében festő voltába köve-sedett. De talán még annál is inkább a festőállványának súlyzója. Hirtelen valamiféle misztikus, ám ugyanakkor abszolút pontos, rezzenéstelen mérőórnak tűnt. Nem tudom, van-e külön neve ennek a nehezéknek, kis ho-mokzsáknak?

Közben barátom mesélni kezdte a fest-mény és a fénykép történetét.

1970. január 29-én pillantottam meg az idős Gyelmis Lukácsot állványával, vásznával, festékeivel a hidegben, ott, az önkiszolgáló (az egykori Kramer-villa) és a Huszár-villa között. Tíz óra lehetett. Délután négyig ott álltam mellette. A nap folyamán egyetlen-egyszer sem mozdult el – sem melegedni, sem a dolgát végezni – a vászon mellől. Sze-rencsére Vojnics Tibor, a biológus-tanár arra járt épp, és lefényképezte őt, aki fizikailag leginkább városunk másik megszállójára, a pápuák között bóklászó Székely Tiborra em-lékeztetett. Épp csak a trópusi sisak hiányzott a fejről a nagy téiben. Bűzlött a terpentintől. Talán éppen az óvhatta meg, az preparálhat-ta. Talán csak azért nem esett, zuhant a földre fagyott verébként. És Vojnics nekem adta a

fotót, mondván, láttam, egész nap ott to-pogtál mellette, téged illet meg. Amikor sö-tétédéskor elkészült a festmény, meghívtam hozzám, a Nagyfenyvesbe, folytatta barátom még mindig nem mozdulva a pasztás fest-mény mellől, meghívtam, hogy felmeleged-jen. És hogy mindenáron megvásároljam tőle a nyers, csöpögő képet.

Kértem, barátomat, engedje meg, hogy lemásoltassam, felnagyíttassam a fotót. Most itt függ a szobám falán. És a súlyzó immár az én mérőórnóm is. A kép pedig na-ponta figyelmeztet arra, hogy ez a félig fa-gyott, verébtüstü emberke, ki ott topog két házzal és egy templomocskányira a Koszto-lányi-villától, egykor a napos Itália elismert, a velencei biennálén kiállított művésze volt. Megdöbbenő, hiszen a többi vajdasági művész élete folyamán legtöbbször még a biennálékat megtekinteni sem érkezhettek, információjuk sem volt róluk, vagy későbbi nemzedékeknek éppen az volt a legnagyobb élménye, ha valamelyik biennálét egyáltalán megtekinthette...

Hogyan lehetséges az, kérdezi naponta tőlem a kép, hogy amikor végre egy festőnek sikerült megvalósítania a mindenkor festők álmát – Firenzében tanulni, festőnek lenni a na-pos Itáliában, kiállítani a velencei biennálén, ve-zető olasz kritikusok bírálatát bírni stb. –, akkor az a megvalósított álom ne épüljön be művészi ismereteinkbe, tudatunkba, reflexeinkbe, álma-inkba? Hogyan lehetséges az, hogy ezt a reali-zált festői álmot azután nem elemezte, nem írta le nemzedékek számtalan tanulmánya, könyve, regénye? Hogyan lehetséges az, hogy ez a megvalósult álom idővel – függetlenül Gyelmis későbbi munkásságától, korszakaitól, sorsától, hiszen minden művésznek változatos korszakai, kacskaringós sorsa van – nem lett termé-zetes, szilárd alapunkká?

Tavaly hosszabb ideig tartózkodtam Itáliá-ban, és most visszagondolva magamon is szé-pen megfigyelhetem, hogy ott akkor nekem, akinél pedig kevés heterogénebb érdeklődésű ember van, Gyelmis Lukács egyetlenegyszer sem jutott az eszembe. És ahelyett, hogy itáliai korszakával, életével foglalkoztam, híre, képei, kritikusi, rokonai, ismerősei után nyomoztam volna, én egy másik bácsországi ifjú – egy bá-csországi Herosztratosz után loholtam, tudako-lóztam: aki szétverte volt Michelangelo Pietáját.

2.

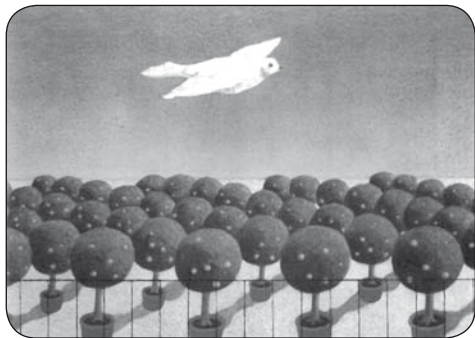
Ha ismét a fényképre, a bonyolult állvá-nya előtt festés közben megkövült szakállas emberkére pillantok, mindig előlről kezdem

Edita Kadirić: Boxer

Petar Omčikus: Ember és hajó

Bojan Bem: Üvegház

a kép (a fénykép, a fényképen látható vázson, illetve a barátomnál levő, befejezett festmény) leírását: a felállítás, a helyszín pontosítását. Amíg ezt nem véglegesítem, legalábbis magam számára megnyugtatóan, képtelen vagyok – és ezt, hogy képtelen vagyok, esetemben a szó szoros értelmében kell venni (nem létezik borzalmasabb kifejezés egy képzőművészeti kritika számára!) – képtelen vagyok Gyelmis művészetéről értekezni, nem tudok Itáliába röpdülni, képtelen vagyok megérinteni igazi színeit (kékjeit), amelyekről B. Szabó 1943-ban még mint belső ragyogásokról és világítóókról írt nagy elismeréssel, főhajtással szinte.

Annál is inkább kérdést jelent számomra a felállásnak, a pozíciónak ez a pontosítása, mivel sorra jelentkeznek a palicsi polgárok és persze barátok, ismerősök is, akik mintha csak valami jelre – fotónk reprodukálására – vártak volna, hogy megszólaljanak, hogy kioldódjon, kifolyjon belőlük a töméredek, igaz, nagyrészt már törek állapotban levő emlék.

A legapróbb, semmis részleteket is dühvel korrigálják.

Igaz, be kell vallanom, kissé cselesen én is éppen erre vártam, játszottam, arról álmodoztam, hogy a pontosítás valami összetettebb eljárás legyen, mint amit én papirosaim fölött, bélyeggyűjtő és óras nagyítólelencsémekkel, valamint az állandó újrírás segítségével el tudok végezni.

Először is kezdjük ott, támadott rám egy kedves hölgy a Klára-villa mögött: Lukácsnak sosem volt szakálla. Vén szatírnak vén szatír volt, de szakálla sosem is volt!

Ki mondta azt önnek, uram, szegezte nekem, akárha valós szöveget, ott, nem messze az állatkerttől, a csónakok és a vitorlások messze híres építője, Gyelmis Lukács még belgrádi ismerőse (nekem fogalmam sem volt, hogy Gyelmis Belgrádban is tevékenykedett, talán még rajztanfolyamot is vezetett), ki mondta önnek, uram, hogy Lukács olyan soványka emberke volt, mint a pápuák között bókászó Székely Tibor?!

Persze, magam is, az immár lecsapolt Vértóra menet (milyen különös, akkor is éppen itt éltem, afféle aziliumban – akkor ítélték el épp ugyanis, mint az Új Symposion szerkesztőjét –, amikor a Nagy-Palicsot lecsapolták, le, mert az is úgy nézett ki, úgy festett, akárha vérrel szaladt volna tele, igaz, az a vér inkább paradicsomlére emlékeztetett), naponta végigsétálva a Spliti allén, napon-

ta elhaladva a helyszín, a fotó és a festmény helyszíne mellett, a Kramer- és az egykori Budai-telken épült, most Huszár-villa, valamint a szembeni cukrászda között, ott, ahol valamikor a villamos elfordult (többek között Farkas Bélát is agyongázolva), magam is korrigálok. Sőt, olykor – a helyszín, a hely színes, a helyi színes et cetera mibenlétén tűnődve, annál is inkább, mivel névrokonom, Tolnai László is nagy vázson örökítette meg azt a sarkot – le is ülök a cukrászda teraszára, hogy kávézás közben, öreg cserkész, rozoga kis buszsolámmal, delejimmal, nyugodtabban betájoljam magam.

A cukrászda helyén egykor Kmecz néni kereskedése tündökölt. Ha erősebb cimetvagy vaníliaillatot érzek, azt hiszem, Kmecz néni húzta ki (akárha apám az ő boltjában) a fűszeresfiókokat. Kmecz néni három fia közül a középső – a palicsiak Öcsinek nevezik – egyike a palicsi ifjaknak, akik elsősorban a vízpartokon tündököltek volt (az Atyának becézett Farkas Béla is holdudvarukba tartozott), egy ideig Gyelmis Lukács egyik húgának volt a férje.

A cukrászdát most macedónok, macedóniai albánok tartják, mint az Amort és a szotyolásbódét is. Nem olyan rég döbbsentünk rá, hogy az egyikük, a Gani Redzsepi együtt ven-

dégmunkáskodott bátyámmal Hamburgban. Egy szobában laktak. Óceánjárókat hegesztettek. Amikor később Mándy Ivánnal és Grendel Lajossal Hamburgban vendégszerepeltünk, szabad óráimban a komor kikötőkben és hajógyárakban kerestem azokat az óceánjárókat, nem egyre fel is kapaszkodtam, mint a cethal gyomrában bolyongtam csomagterükben, amelyet bátyám, a palicsi macedón-albán Gani és a Csilágernek becézett, járasszéli Juhász Lajos hegesztettek...

Ki hitte volna, hogy egy Gyelmis-kép (fotó, Vojnics-fotó, amit Kovács Károly nagyított fel számomra) kapcsán a palicsi vitorlásoktól, a pilicsi vitorlások híres építőmesterétől, Balázs úrtól a hamburgi óceánjárókat hegesztő macedón-albánokig, járasszéli Juhászig kell barangolnom – és akkor még egy szót sem ejtettem a Lido di Roma-i lakás, valamint a katori kórház (ahol a másik Gyelmis lány férje, dr. Živković főorvoskodott) teraszáról látszó tengeren – magán a Gyelmis-kéken – himbálódzó asszonyszépségű hajókról. Pedig hát előre meg kell – töredelmesen be kell – vallanom: képzőművészeti kritikám, amelynek műfaját regényként jelöltem meg, egyetlen témája éppen az asszonyszépségek, a hetedhét országgon túl is híres Gyelmis lányok szépségének a titka kellene hogy legyen...

Kedves Olvasó Tanulók!

Tolnai Ottó (1940) 2013-ban napvilágot látott *Kalapdoboz* (Forum, Újvidék) című, képzőművészeti esszéket tartalmazó kötetéből származik mai rovatunk szövege. Műfaját tekintve rendkívül összetett írás – írója is jelzi –, képzőművészeti kritikaként indult, regénnyé szerveződött elbeszélői szöveg. Lényege a világ „másként” való látása és látattása: a kép és a látvány mögött húzódó élet/lét magasabb rendű megéltsége. Érdekesítő olvasást!

Örülök, hogy azért még nem „halt ki” belőletek az olvasás igénye, hogy megszólít beneteket egy-egy történet. Így voltak a magyarcsernyei hetedikesek, akik A Pál utcai fiúkról öntötték szövegformába, s küldték el nekem együtt a véleményüket, élményeiket. Nagyon szép és tanulságos fogalmazás. Egészen érdekes elemzés.

„Mi hatodikban olvastuk a Pál utcai fiúkat. Miután megtárgyaltuk a regényt, meg is néztük a filmváltozatát. A könyvből az tetszett, hogy a fiúk összetartottak, szabad idejükben eljártak a grundra. A fiúk többségének a harc (a birkózás, sárdobálás, lándzsával vívás) volt a legérdekesebb. Azt viszont mindenki sajnálta, hogy szomorú lett a vége. Nemeseknek nem kellett volna meghalnia, mert nem ezt érdemelte. A mai világban a gyerekek a számítógép előtt ülnek, sajnós nem a szabadban töltik az idejüket. De az osztályunkból még néhányan emlékeznek, hogy valamikor még ők is csapatokat alkottak, és fából játékgyereket, „hadiszállást” készítettek. A gittegylet is elnyerte tetszésünket, főleg, hogy az akkori tanári szigor mellett is merték a gittet rágni a tagok. Azt is sajnáljuk, hogy a harc hiábavaló volt, mert a grundot végül eladták és beépítették, és így megszűnt a gyerekek szórakozásra alkalmas terület. Kár, hogy nem készült el a könyv folytatása.” (7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye)

Igazából a jutalmazás okozott nekem gondot. Nyilvánvalóan mindenki véleménye benne foglaltatik ebben a szövegben – viszont valaki csak formába öntötte. Kinek küldjük a jutalomkönyvet? Úgy döntöttünk, hogy megkérjük a hetedikesek magyartanárát (akinek úgyszintén örömmel küldjük a könyvet!), hogy belátása szerint jutalmazza meg a regényolvasás „legbeavatottabb” hetedikését!

Bence Erika

Díjkiosztók a láthatáron

Jelenleg két díjkiosztó tartja lázban a könnyűzenei világot. Egyik október végén, a másik november első felében zajlik majd. Ezekre hívjuk fel mi is a figyelmet. Szurkolj a kedvencednek!

Mercury Prize

Nyilvánosságra hozták a brit zeneipar egyik rangos díja, a Mercury Prize idei jelöltlistáját. A Mercury Prize-t 1992-ben a Brit Hangfegyveripari Szövetség alapította az irodalmi The Man Booker Prize és a képzőművészeti Turner Prize zenei megfelelőjeként. Az előző egy év legjobb brit (angol, északír, skót, walesi) és ír albumát készítő zenészt, zenekart jutalmazza vele. A jelöltlistáról és a győztesről zenei szakemberekből álló zsűri dönt. A nagy szakmai presztízszt jelentő győzelem mellé húszezer font is jár. A díj odaítélése piaci sikertől független. A díjazottak között megtalálható az Arctic Monkeys, a Franz Ferdinand, a Portishead, a Primal Scream, a Pulp vagy az egyetlen duplázó, PJ Harvey. Az elmúlt két évtized legsikeresebb brit együttese, az Oasis, a Blur és a Coldplay azonban (eddig) lemaradtak róla.

A Mercury Prize idei jelöltjei között van David Bowie a márciusban megjelent The Next Day című nagylemezével – a 67. életében járó zenész a díj történetének legidősebb jelöltje. A listán szerepel az Arctic Monkeys szeptember 9-én kiadott AM című nagylemeze is. Ezenkívül az indie-rockot játszó Foals zenekar (Holy Fire), két tánczenei formáció, a Disclosure (Settle) és a Rudimental (Home), a tizenkilenc éves Jake Bugg dalszerző-énekes (Jake Bugg), a szakma által agyondicsért Laura Marling (Once I Was an Eagle), két elektronikus zenei előadó, James Blake (Overgrown) és Jon Hopkins (Immunity), a BBC Sound of 2013 szavazás két döntőse, Laura Mvula (Sing to the Moon), a posztpunkos Savages (Silence Yourself), valamint a Villagers ír folkegyüttes Awayland című albuma található a jelöltek között. A győztest október 30-án hirdetik ki.

MTV EMA

Nyilvánosságra hozták az MTV a 2013-as EMA-jelöltjeit is, akikre november 8-áig lehet szavazni, 10-én pedig Amszterdamban sor kerül a díjkiosztóra.

Arctic Monkeys

Jelöltek

Legjobb dal: Bruno Mars-Locked Out Of Heaven, Daft Punk-Get Lucky (ft. Pharrell Williams), Macklemore & Ryan Lewis-Thrift Shop (ft. Wanz), Rihanna-Diamonds, Robin Thicke-Blurred Lines (ft. T.I. & Pharrell).

Legjobb popelőadó: Justin Bieber, Katy Perry, Miley Cyrus, One Direction, Taylor Swift.

Legjobb női előadó: Katy Perry, Lady Gaga, Miley Cyrus, Selena Gomez, Taylor Swift.

Legjobb férfi előadó: Bruno Mars, Eminem, Jay Z, Justin Bieber, Justin Timberlake.

Legjobb élő show: Beyoncé, Green Day, Justin Timberlake, Pink, Taylor Swift.

Legjobb új előadó: Bastille, Icona Pop, Imagine Dragons, Macklemore & Ryan Lewis, Rudimental.

Legjobb videó: Justin Timberlake – Mirrors, Lady Gaga – Applause, Miley Cyrus – Wrecking Ball, Robin Thicke – Blurred Lines (ft. T.I. & Pharrell), Thirty Seconds To Mars – Up In The Air.

Legjobb rockelőadó: Black Sabbath, Green Day, Kings Of Leon, Queens Of The Stone Age, The Killers.

Legjobb alternatív előadó: Arctic Monkeys, Fall Out Boy, Franz Ferdinand, Paramore, Thirty Seconds To Mars.

Legjobb hiphopelőadó: Drake, Eminem, Jay Z, Kanye West, Macklemore & Ryan Lewis.

Legjobb elektronikus zenei előadó: Afrojack, Avicii, Calvin Harris, Daft Punk, Skrillex.

Legnagyobb rajongótáborral rendelkező előadók: Tokio Hotel, Thirty Seconds To Mars, One Direction, Justin Bieber, Lady Gaga.

Legjobb imázs: Harry Styles, Justin Timberlake, Lady Gaga, Rihanna, Rita Ora.

Legjobb feltörekvő előadó: Karmin, Rudimental, Imagine Dragons, A\$AP Rocky, Bastille, Austin Mahone, Bridgit Mendler, Tom Odell, Iggy Azalea, Icona Pop, Twenty One Pilots.

Legjobb koncert: Alicia Keys, Fun, Garbage, Green Day, Jason Mraz, Jessie J, Linkin Park, Macklemore & Ryan Lewis, No Doubt, Paramore, Rita Ora, Robin Thicke, Snoop Lion, The Black Keys, The Killers.

Legjobb magyar előadó: Hősök, Ivan and the Parazol, Karányi, Punnany Massif, The [hated] Tomorrow.

Legjobb Adria Act előadó: Filipa Dizdar, Frenki, Katja Šulc, S.A.R.S. és Svi na pod!

Összeállította: L. M.

Zlatan Burger

Zlatan Ibrahimović a pályán kívül is rendre bizonyít. Legutóbb keresztnévét a nyelvészek hozták fel, ezúttal pedig a gasztronómia is felfedezte magának. Egy párizsi étterem étlapjára felkerült ugyanis a Zlatan Burger, a csatárról elnevezett hamburger, amely Ibrához hasonlóan hatalmas, fél kilósnál is nagyobb marhahúspogácsa található benne. Azt nem tudni, az íze mennyire borsos, az ára viszont igencsak, hiszen 30 euróba kerül. A Zlatan Burger tutira a bajnokok eledele.

Őt is piszkálták

Több híresség is mesélt már arról, hogy bizony őket is sértették az iskolában. Persze ekkor még nem is sejtették, hogy egyszer híresek lesznek. Erről vallott Zooey Deschanel színésznő is. Mint mondta, most így visszagondolva, a rosszindulatú támadások inkább megerősítették őt. Szerinte azoknak a diákoknak, akik menő cuccokban járnak, mindenre van pénzük, és szeretnek másokkal szemétkedni, később sokkal nehezebb dolguk lesz az életben.

– Akik ilyenek, általában többet küzdenek felnőtt korukban, mint azok, akik megtanulták, mi a nélkülözés, vagy milyen nem a legcsinosabbnak lenni. Akik menőknek számítanak, fel sem fogják, milyen érzés, ha valaki nem tökéletes, így a nagyobb problémák felbukkanása abszolút váratlanul éri őket. Nem mondom, hogy helyes a tanulóknak egymást piszkálniuk, de ez engem mindenképp erősebbé tett. Egyszer például egy lány, aki épp nem óhajtott a társaságomat, egyszerűen arcon köpött. Még emlékszem rá, mennyire megalázó volt, de már neki is megbocsátottam – mesélte a színésznő.

SZTÁRVILÁG

Top 10

1. One Republic: Counting Stars
2. Lorde: Royals
3. Miley Cyrus: Wrecking Ball
4. The Vamps: Can We Dance
5. Avicii: You Make Me
6. Macklemore & Ryan Lewis feat. Mary Lambert: Same Love
7. Demi Lovato: Skyscraper
8. Avicii: Wake Me Up
9. Drake feat. Majid Jordan: Hold On, We're Going Home
10. Katy Perry: Roar

Új csillag a zenesztárok egén

Lorde, Új-Zéland legfiatalabb zenei csillaga első slágerével Miley Cyrust is letarolta. A lány még ki sem került az iskolapadból, mindössze 16 éves, de máris fényes énekesi karrier elé néz. Az új-zélandi tehetség nemrég került fel a zenei világtérképre, de az biztos, hogy sokak emlékezetébe beírta már magát. Első slágere, a Royal hetekig tartotta magát a slágerlisták dobogósai között, és eljött az a pillanat is, hogy egészen az első helyig felkússzon, kiütve ezzel Miley Cyrus Wrecking Ballját. Márpedig ilyen fiatalon rendkívüli teljesítménynek minősül, hogy valaki a csúcsra jut: legutóbb 26 éve láthattunk ilyent, amikor Tiffany I Think We're Alone Now című dalával ért el hasonló sikereket. Az örök rekorder Stewie Wonder, aki mindössze 13 éves volt, amikor a slágerlisták élére jutott Finger-tips Pt 2-jával. Lorde első EP-je, a The Love Club már fél éve uralja az új-zélandi listákat, a napokban megjelenő debütálóalbuma, a Pure Heroine pedig várhatóan hasonló sikereket ér majd el.

A vádlottak padján az Anonymous

Vádat emeltek az Egyesült Államokban csütörtökön az Anonymous nevű nemzetközi hackercsoport 13 feltételezett tagja ellen számítógépes rendszereket célzó támadásokért.

A virginiai vádesküdszék elsősorban azt a 2010-ben indított internetes műveletet tartja bűnténynek, amelyben a hackerek – tiltakozásul egy fájlmegosztó nemzetközi kalózkodó oldal bezárása miatt – amerikai kormányzati, pénzügyi és más honlapokat támadták meg.

A vádesküdszék szerint a hivatalos védelem alatt álló számítógépes rendszerek feltörése mellett szerzői jogokat sértettek meg, és nemzetbiztonsági fenyegetést is jelentettek.

Az Anonymous egyebek között kongresszusi honlapokat, az amerikai igazságügyi tárca webhelyét, a Visa és a Mastercard hitelkártyacégek oldalait tette elérhetetlenné.

Támadást intézett a csoport olyan honlapok ellen is, amelyek nem voltak hajlan-

dók támogatni a bizalmas dokumentumok közzétételével foglalkozó WikiLeaks szervezetet. Az amerikai vádhatóságok már több ízben felléptek az Anonymous ellen. Tavaly az ügyészség a hackercsoport hat

tagja ellen emelt vádat kormányzati és vállalati honlapok megtámadása miatt. A mostani vádemelésekben érintett tagok valamennyien az Egyesült Államokban élnek, életkoruk 21-től 65 évig terjed.

YouTube-függők vagyunk

A videomegosztók általában, és így főként a YouTube, hatalmas növekedésnek indult az elmúlt időben. Matt Frost, a Chrome Web Media csoport üzleti termékmenedzsere a Google I/O rendezvényén ismertette a fejlesztőkkel azt, hogy egészen pontosan mennyire.

A számok valóban nagyok. Mára a YouTube már több mint havi 1 milliárd egyedi felhasználóval rendelkezik, ami viszont még elképesztőbb, hogy naponta 4 milliárd videónál is többet nézünk meg a megosztón. Havi szinten is elég sok időt töltünk el előtte, összesen több mint 6 milliárd órányt.

A tartalmak igen dinamikusban bővülnek, ugyanis minden egyes percben több mint 72 órányi anyagot töltünk fel a YouTube-ra. Az időnkét ráadásul már nem

Naponta 4 milliárd videót nézünk, percenként pedig 72 órányi tartalmat töltünk fel a YouTube-ra.

csak a gép előtt szánjuk a videókra, a forgalom 25 százaléka ugyanis mobilkészülékekről származik. Természetesen a HD-s tartalmak kerülnek egyre inkább előtér-

be, emiatt pedig a Google rengeteget költ a videók tárolására és streamelésére. Ezért nagyon szeretnék a VP9-es kodeket mielőbb bevezetni.

A két Forintos

Mikor éntőlem egyszer kis iskolás koromban azt kérdezte öreg tanítóm, hogy mi szeretnél lenni, azt mondtam rá:

– Forintos Gyurka.

– Hát aztán miért szeretnél te Forintos Gyurka lenni, mikor te Pajor Palkó vagy? – nevetett tanítóm.

– Azért, mert engem akkor szidnak meg otthon, ha nem tanulok, Forintos Gyurkára pedig akkor haragszanak, mikor tanul.

Nem volt pedig ennek a fele se tréfa. Magam is ott voltam, mikor Forintos Gyurka eldicsekedett az apjának a szép írásával.

– Ezt nézze meg, édesapám. Azt mondta a tanítóm, olyan az írásom, mint a metszés, lehet még belőlem íródeák is.

Kevély Forintos Gergely haragosan lökte el maga elől az irkát.

– Micsoda bolondság ez már megint? A Forintos Gergely fia nem szorult arra, hogy betintázza az ujját.

No, akkor én nagyon szerettem volna cserélni Forintos Gyurkával, ráadásul még a nyeletlen bicskámat is neki adtam volna.

Hanem akkor nagyon megsajnáltam, mikor engem bevitték a városba tanulni, Gyurka meg otthon maradt malacot őrizni. Pedig még az édesapám is közbenjárt érte.

– Vétkezik kelmed, Forintos uram, hogy azt a jó eszű gyereket elfogja az iskolából.

– Elég az, ha írni-olvasni megtanult – dörmögött az öreg Forintos. – Ámbátor

annak sem veszi hasznát. Az apja hírből se ismeri a betűt, mégis megsüvegeli még a földesúr is.

S olyan kevélyen nézett apámra, hogy az arcába szaladt tőle a vér. Hanem azért csak úgy csendesen szólt:

– No, no, Forintos uram, senki se vallott még azzal szégyent, amit tud. A kelmed fia se lenne azzal kisebb ember, ha tudományt szerezne a gazdasága mellé.

Ahogy így szót váltanak, éppen benyitott az uraság Gáspár hajdúja, nagy tisztességtudással. Forintos uram fölfújta az ábrázatát, s nagy leereszkedve kérdezte:

– No, mi jót hoztál, Gáspár?

– Ezt a levélkét hoztam Forintos uramnak. Tessék elintézni, tisztelteti szépen az uraság. De úgy, hogy már ebéd után ott legyen.

Forintos uramnak leesett az álla, de azért csak fölbontotta a levelet, s úgy tett, mintha olvasna.

– Köszöntetem a nagyságos urat, mondd meg, hogy ebéd után a magam személyében ott leszek.

Gáspár hajdú csak lekapta a fejét, aztán fölkapta az egyik kezét is, a másikat is, a szája elé tartotta mind a kettőt, de még úgy is kilátszott mind a harminckét foga, olyan jóízűt nevetett. Már a másik utcába is befordult, de még onnan is behallatszott a nagy jókedve.

Az öreg Forintos úgy megmeredt, akár a kapubálvány. Mi lelhetette ezt a vénembert? Kivette a zsebéből az összegyűrt levelet, kisimogatta a tenyerén, forgatta előre-hát-ra, de csak nem tudott vele mire menni. Utoljára odaintette a fiát:

– No, tudós úr, most mutasd meg a nagy tudományod. Mi van ebben az írásban?

Gyurka majd a bőréből bújt ki örömeiben, ahogy a levelet olvasta.

– Arra kéri az uraság édesapámat, hogy hajtasson át hozzájuk egy lovat ebéd után. A városba akarnak menni, de megsántult az osztorhegyesük.

Kevély Forintos Gergely a feje búbjáig elvörösödött, s olyan rengő léptekkel ment a belső szobába, mintha ki se akarna többet jönni. De kisvártatva csak kijött, s csendesen megcirógatta a gyerek szösze fejét.

– No, fiacskám, vedd elő a kalamárist. Van-e még benne tinta?

– Van, apám – mondta a gyerek, s csodálkozva emelte apjára a szemét.

– No, hozzád hamar, sebesen. Levelet írsz az uraságnak. Szépen engedelmet kérsz, hogy délután nem adhatunk lovat, mert nekünk is szükségünk van rá. Beviszlek a városba, beíratlak a nagy iskolába, hogy szégyent ne vallj, mint az édesapád. De így írd ám, érted-e, tudós kis deákom!

Móra Ferenc

HOROSZKÓP

KOS

Ha nem akarsz alulmaradni egy-egy váratlan helyzetben, jobb, ha előre gondolkozol kicsit, és készülj! Bármikor érhet meglepetés, úgyhogy muszáj rugalmasnak lenned! Bár nem adja egyértelműen tudtadra, valamelyik barátodnak nagy szüksége lenne rád. Legyél figyelmes, és nyújts segítő kezet, ha kell!

BIKA

Egy egészen nagy kihívással kell majd szembenézned, bár még nem tudhatod, mi lesz az. Hallgass a belső hangodra. Véletlenek nincsenek, de sors létezik. Neked most nagyon pozitívan alakulnak a dolgaid, és a következő napokban ezt erősen érezni fogod.

IKREK

Szerencsére komolyabb gondoktól mentes lesz ez a hét, de ettől függetlenül elfoglalt leszel. Bár úgy érzed, nem érsz rá, nem szabad megfedkezned a barátokról sem. Mielőtt elmész otthonról, ellenőrizd, hogy bezártad-e az ajtókat. A figyelmetlenség anyagi károkhoz vezethet.

RÁK

Könnyen félreértésekbe keveredhetsz, főleg, ha túlságosan ki akarod színezní a valóságot. Próbálj minél inkább a realitás talaján maradni, hogy ne kerülj káros helyzetbe. A figyelmedet nem tudod egyszerre több dologra összpontosítani, ne is próbálkozz vele. Egyenként végezd a feladataidat, különben hibázni fogsz.

OROSZLÁN

Szükséged van egy nagy beszélgetésre, ezért ne habozz, hívj fel egy régi barátot! A vele töltött idő könnyen rávilágíthat egy iskolabeli problémára. Fő az elővigyázatosság! Van egy-két irigyed, akik megállás nélkül azt lesik, hogyan tolhatnának ki veled. Tartsd rajtuk a szemed!

SZÜZ

Sokkal energikusabb vagy, mint általában, és könnyebben is veszed az akadályokat. Ebben sok szerepe van a belső világodnak és az álmaidnak, úgyhogy használd őket okosan! Ha eddig azt hitted, hogy sínen vagy, lehet, hogy tévedtél. Meglepetések sora vár rád.

MÉRLEG

A kötelességeid mellett hajlamos vagy megfedkezni a társaság segítő erejéről. Ápold a kapcsolatot a társaiddal! Előfordulhat, hogy kötelező programon kell részt vened, amihez nem fűlik a fogad. Amit azonban ott tapasztalsz, fontos, hogy megmaradjon, ezért ne vedd félvállról a dolgokat!

SKORPIÓ

Nem tudsz kivenni a fejedből valamit, ami a suliban történt. Vagy beszélj meg valamelyik barátoddal, vagy koncentrálj másra, de ne fáraszd magad vele feleslegesen. Bár a legtöbbször érdemes kompromisszumokat kötni, most jobban jársz, ha ragaszkodsz a terveidhez.

NYILAS

Nagyon keszekuszák a gondolataid, és ez állandóan megzavar a koncentrálásban. Nem szabad sokáig fenntartani ezt az állapotot, mert meg fog látszani eredményeidben! Ne rohanj annyira, mert nagyon fontos dolgok kerülhetnek el a figyelmedet. Tartsd fél szemed a részleteken, mert segítenek tovább építkezni.

BAK

Kivételesen kicsit háttérbe szoríthatod az apróbb feladatokat, még ha házi feladatról is van szó! Persze egy egyest nem szabad megkockáztatni, de törődj előbb a legfontosabb dolgokkal. Lehet, hogy sikerült megspórolnod valamennyit, de nehogy ezen felbuzdulva gyorsan elszórd minden pénzed.

VÍZÖNTŐ

Egész délelőtt az esti programodon jár az eszed. Rég voltál már ennyire feldobott egy randitól. A kiszemeltedet egy ideje próbálsz már becserkészni, és ha figyelsz rá, most sikerülni is fog. Lassan, de jó úton haladsz. Ezért mindig sokan irigyeltek téged, de ez ne zavarjon meg abban, hogy továbbra is ebben az ütemben igyekezz a céljaid felé.

HALAK

Néhány személy az osztályból kezd az agyadra menni az állandó követelőzéseiével és hisztijével. Döntened kell, hogy feláldozod a nyugalmad az érdekükben, vagy ignorálsz őket. Ne légy szemtelen a családtagokkal, mert az a későbbiekben visszautthat. Ne azokon töltsd ki a haragod, akik nem érdemlik meg.

Kerékpár-bemutató

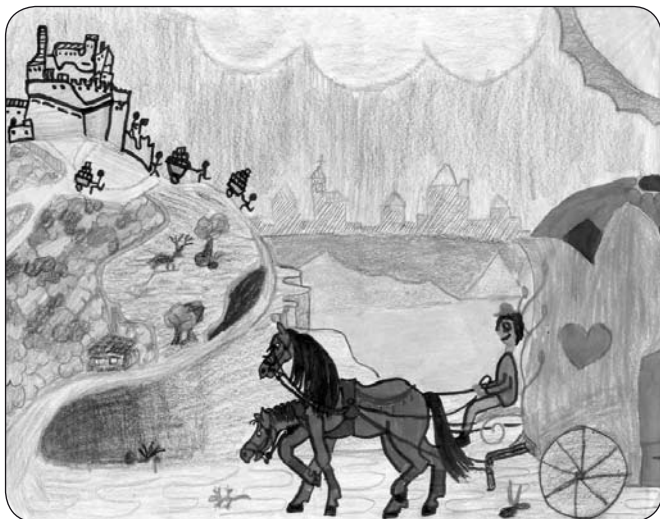
Egyik este, 7 óra körül egy kerékpáros bemutatót tartott, aki 2011-ben Rómában járt kerékpárral, 2012-ben pedig Párizsig tekert el. Volt olyan útja, amely 6000 km-t tett ki, de akadt olyan is, amit 3 hónap alatt tett meg. Több videót mutatott be nekünk, az egyikben azt láthattuk, hogy kb. 70 km/h sebességgel haladt, kerékpárja elején pedig, ahol a ruhái és más dolgai voltak, még egy macit is vitt magával, és amikor a kerékpár gyorsan haladt, a maci úgy fejezte ki örömet, hogy felemelte a melső lábait. Nekünk nagyon tetszett a mesélése, és mindenki jóízűen nevetett rajta. A bemutató végén készült rólunk egy fotó, melyen a bácsi maciját fogjuk. Nekem ez a bemutató tetszett, és remélem, hogy mások is eljön hozzánk.

Báló Zsanett, József Attila iskola, Bácskertes

Autómentes nap

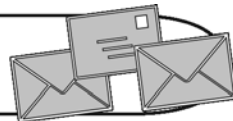
A közlekedés mindennapjaink egyik fontos része. Az egész világ mozgásban van. Ahogy fejlődött az ember, gyorsabbnál gyorsabb, és sajnos egyre szennyezőbb járműveket talált fel. A Zöld Világ civil egyesület immár 8. éve arra próbálja felhívni a figyelmünket, hogy kényelmünket félretéve figyeljünk oda a természetre, az egészségünkre, ezért három biciklitúrát szervezett, egyet Zentára, egyet Zimonicra és a kanizsai járásra. Az akcióban kb. 200–250 ember vett részt, kicsik és nagyok egyaránt. Én a kanizsai csoporthoz csatlakoztam. Kilenc órakor indultunk a J. J. Zmaj iskola elől, de előtte felvettük az ajándékba kapott láthatósági mellényeket. Kettes oszlopban haladva elindultunk. Mikor megérkeztünk, egy finom, laktató reggelivel vártak minket, majd egy csomó érdekes játékon vettünk részt. Köztük volt a lassúsági verseny, melynek nyertese osztálytársam, Dobó Szabolcs volt, aki nyeregyével, egy új biciklivel távozott. A szervezők mindenkit szeretettel várnak a jövő évi túrára is, hogy jól átmozgassák a jelentkezőket, és ha szerencsétek van, velem is találkozhattok.

**Szatmári Viktória, 6. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa**

Tóbiás Bettina adai tanuló rajza

MIZUJS?

Európa-bajnokság Magyarkanizsán

Nemsokára, november elején kezdődik a modern tánc Európa-bajnokság itt, Magyarakanizsán, amelynek fő szervezője az M-plus táncklub. Sok országból érkeznek, hogy bemutathassák tudásukat: Magyarországról, Horvátországból, Olaszországból, San Marinóból, Szerbiából... Az edzőnk Sóti Erzsébet. Mindennap keményen gyakorolunk, hogy felkészültek legyünk a megmérettetésre. Mindenki nagyon várja, hogy szurkolhassunk egymásnak, és díjakat nyerjünk.

**Hajas Nikolett és Sarnyai Zsófia, 5. c osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa**

Nyári tábor

A tartományi titkárság által meghirdetett Nyári tábor című pályázaton iskolánk projektuma sikerrel járt. Ennek köszönhetően 16 hetedikes, 8 lány és 8 fiú számára augusztus 19-étől 23-áig sporttábort szervezett a két tornatanár Óbecsén. A gyerekek tornáztak, futballoztak, a medencén többféle úszást sajátítottak el.

**Szécsényi Gabriella, 8. osztály,
Samu Mihály iskola, Óbecse**

Munkanap

Szeptember második szombatján munkanapot tartottunk a S Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolában. Az egész épületben nyüzsögtek a gyerekek. Ezt a napot ki a tanító nénijével, ki az osztályfőnökével töltötte. Sajnos mi nem tudtunk elmenni piknikezni, mert esett az eső. Így hát azzal tettük vidámabbá a szombatot, hogy feldíszítettük az osztályt. Mindenki hozott rajzokat, plakátokat és szebbnél szebb virágokat. Nagyon gyorsan elmúlt a délelőtt.

**Kovács Orsolya, 5. c osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa**

Futóverseny

Az idén, 2013. szeptember 19-én az iskolánk újra megszervezte a futóversenyt. Elsőtől nyolcadikig mindenki részt vett a versenyen. A foci pályán zajlott le az esemény. Az ötödikes lányok közül: 1. Reckeck Petra, 2. Tajana Brojčin, 3. Fejős Anna. A fiúknál: 1. Habonyi Marcell, 2. Horvát Bertalan, 3. Szecsei Viktor lett volna, de fellökött valakit, akit helyette állítottak be a 3. helyre. A többi gyerek is jó helyezést ért el. Habonyi Marcell és Horvát Bertalan a mi osztályunkba jár. Szívesen várjuk a következő futóversenyt.

**Kenyeres Jázmin, 5. c osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa**

Mennyire vagy befolyásolható?

Vannak, akik bármit megtennének, hogy beilleszkedjenek a társaságba.

Te mennyire vagy hajlandó feláldozni a saját énedet azért, hogy másoknak megfelelj?

1. A haverok hívnak, hogy menjetek kávézni egyet sulis után. Te viszont sietnél haza tanulni, mert holnap ellenőrző lesz matekból...

- a) Egy gyors kávézás szóba jöhet, de utána rohansz haza.
- b) Kit érdekel az ellenőrző?! Ha a többiek nem tanulnak, akkor te sem.
- c) A haverokkal mész, de néhányszor kiszöksz a mosdóba, hogy titokban átismételd az anyagot.
- d) Csináljanak, amit akarnak! Mindenkinek hátat fordítva máris a könyvet bújod.

2. Nehéz dolgozatot írtok, és az egész osztály meg akar lógni az óráról. Te ezt butaságnak tartod, mert így nem ússzátok meg a dolgozatot, csak igazolatlan órát szereztek magatoknak.

- a) Megpróbálsz értelmesen elmagyarázni a többieknek a következményeket. Ha ez sem ér semmit, csatlakozol hozzájuk, de továbbra is kintarsz az igazad mellett.
- b) „Gyerünk!” – kiáltasz, és már rohansz is, sőt te leszel a főkolompos, akár mennyire is tudod, hogy hülyeséget csinálsz.
- c) Előveszel egy papírt, és felírod a mellette és ellene szóló érveket, majd mielőtt döntenél, mérlegeled a dolog előnyeit és hátrányait.

d) Egyedül maradsz az osztályteremben, és magadban azt morgod: „Micsoda hülyék...”

3. Elkezdődött a foci-vb, és mindenki erről beszél. Téged ez a sport egy cseppet sem érdekel...

a) Meghallgatod mások mondanivalóját, mert érdekel, hogy miért szeretik ennyire az emberek a focit, és egyébként is, sosem árt valami újat tanulni. Amíg nem kényszerítenek, hogy te is nézd a mérkőzést, addig rendben van.

b) Felfegyverkezel a sportmagazinokkal, és fejből fújod a meccsek eredményét, csak azért, hogy részt vehess a vitákban, és ne lógj ki a többiek közül.

c) Kicsit utánanézel a témának, és itt-ott ügyesen bekapcsolódsz a beszélgetésbe, de csak annyira, hogy ne foglalkozz túl sokat olyasmivel, ami egyáltalán nem érdekel.

d) „Csak a lúzerek szeretik a focit!” – kiáltasz, és elmész inkább pikádozni. Egyedül.

4. Szokásos probléma: a párod moziba menne, te meg inkább otthon maradnál...

a) Ráállsz a mozizásra, de csak ha megígéri, hogy a következő héten te választasz, vagyis, ha te hajlandó vagy vígjátékot nézni vele, akkor legközelebb akciófilmet néztek.

b) Elmész a moziba, és úgy teszel, mint ha pont te is ezt akartad volna. Megjátszod, hogy nagyon jól szórakozol, és dicséred az ízlését, habár magadban azt gondolod: „Micsoda pocskék filmre dobtam ki a pénzt...”

c) Kompromisszumot ajánlasz: a filmet inkább megnézik DVD-n. Nem számít, hogy rossz a kép, és hogy a képernyőt össze sem lehet hasonlítani a mozivászonnal. Az idő- és pénzspórolás fontosabb.

d) Mehet egyedül, ha akar. Te biztos nem adsz pénzt valamire, ami nem érdekel.

5. A legjobb barátod szüntelenül egy CD-ről beszél, amit meg szeretne szerezni. Sőt, egyértelműen a születésnapjára célozgat, ami éppen közeledik. Sajnos neked erre nincs pénzed. Mit teszel?

a) A barátod megérti majd, hogy te minden tőled telhetőt megtettél, akkor is, ha valami más ajándékkal jelensz meg a születésnapján.

b) Nincs más hátra, bármi áron megszerzed.

c) Egyelőre letöltöd az internetről, és ha majd lesz pénzed, és a haverodat még mindig érdekli, akkor megveszed az eredetit.

d) Azt gondolod: „Kit érdekel, nem vagyok én a jó tündér.”

Értékelés

Legtöbb az a válasz: Az értelmes

Saját személyiséged van, és nem követed mindig a többieket, de úgy gondolod, hogy az ember társas lény, és ezért egy időben megpróbálsz magadnak is és másoknak is megfelelni, a lehető legfájdalommentesebb módon.

Legtöbb a b válasz: A befolyásolható

Lemondasz a saját akaratodról, és szinte bármit megtennél, hogy beilleszkedj a társaságba. Többet kellene foglalkoznod az egyéniséged fejlesztésével, mert az ember először is a saját fejével kell, hogy gondolkodjon, nem máséval.

Legtöbb a c válasz: A számító

Kalkulálsz, mérlegelsz, soha nem hozol könnyen döntést, mert nem szeretnél senkit megsérteni. Néha magadból indulsz ki, néha másokból, de általában fontos számodra, hogy a többiek mit gondolnak rólad.

Legtöbb a d válasz: Az önző

Erős egyéniségnek lenni nem ugyanaz, mint szemtelenül önzőnek. Gondolj egy kicsit másokra is, mert az egyén ereje nem zárja ki a társasággal való közreműködést. Próbáld meg egyensúlyt találni a saját akaratod és másoké között, mert az önzőség nem erény.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok, és van egy 20 éves fiúm. Én egy faluban, nevelőszülőknél élek, ő meg a közeli városban. Nagyon szeretem őt, de félek, hogy mire újra találkozunk, más lesz a barátnője. Sajnos nem tudok értekezni vele, mert elvették a telefonomat. És még valami. A nenémék nagyon hiányoznak, de nem tudom, mi van velük, mert nincs nálam a telefonom. Ezért a tanulás is nehezen megy. Ha legalább a telefonom visszakapnám, kicsit boldogabba lennék. Kérlek, segíts!

Hermione"

Válasz:

Kedves Hermione!

Sajnos sem neked, sem nekem nincs varázspálcám, hogy megoldjuk a problémáid. Egy hosszabb folyamat következménye lehet, hogy a nevelőszüleid ehhez a nem populáris lépéshez folyamodtak. Feltételezem, hogy a nálad 6 évvel idősebb fiatalember is közrejátszott ebben, és az, hogy egy kissé „elszaladt veled a ló”, ahogyan az én édesapám fogalmazott valamikor. Ez a „telefoncsendes” időszak alkalmat ad arra, hogy átgondold a dolgaiddat, mit és hogyan kell másként csinálnod a jövőben. Ebben biztosan segítenek a nevelőszüleid és a nenéd is. Gondold át, milyen feltételek mellett kaphatod vissza a telefonodat, mert erről biztosan szó volt, amikor kirótták a fegyelmi intézkedést. Beszélj a nevelőszüleiddel arról, mennyire hiányoznak a rokonaid. Kérd meg őket, engedjék meg, hogy hetente legalább egyszer beszélhess velük. Ha betartod a megbeszélteket, biztos, hogy nem akadályozzák majd a velük való kapcsolattartást.

Ami a fiút illeti, ha fontos vagy neki, biztosan várni fog rád. Viszont, ha ilyen rövid idő alatt új szerelmet talált magának, ez annak a jele, hogy neki nem te voltál a fontos, a helyedbe léphet bármelyik „arra” kapható lány. Ha meg így van, jobb, ha már most tisztázódnak a dolgok. Igyekezz az iskolai feladataidra, a nevelőcsaládoddal való kapcsolatotokra összpontosítani, mert nagyon gyorsan múlik az idő, és közeledik a téli szünidő. Ha jók a jegyeid, nincsenek magaviseleti gondok sem az iskolában, sem a családban, biztos, hogy helyreáll a bizalom köztetek, és újra a kezedben lesz a kedvenc játékszered, a mobilod.

„Kedves Bizalmas!

Tizennégy éves lány vagyok. Van egy fiú, akibe tavaly nyáron szerelmes voltam. Akkor csúnyán lerázott. Most elkezdtem járni egy másik fiúval, viszont azóta az előző fiú állandóan koslat utánam, mindig ott van, ahol én, sehogy sem tudom lekoptatni. A mostani fiúm is már problémázik miatt. Mit tegyek, hogy békén hagyjon, hogyan értessem meg vele, hogy egyáltalán nem érdekel. Minden tipp jól jön, csak ne legyen valami »durva« dolog, mert mégsem szeretném megbántani őt. Help!

XOX"

Válasz:

Kedves XOX!

Most te is megtapasztaltad, amit sokan megtapasztaltak már, még én is serdülő koromban, hogy nem egy időben történnek mindenkinél a dolgok. Pl. hogy az, akinek mi tetszünk, nekünk még véletlenül sem kellene, de amikor „kiszermesedik” belőlünk, mi „esünk bele”, mint egy mély kútba. Nem sokat tehetsz, ha nem akarsz vele durván viselkedni. Legyél türelmes, következetes, amikor a tudtára adod, hogy nem örülsz a túlzott figyelmének. Ha továbbra is koslat utánad, sajnos nem marad más hátra, valamilyen módon meg kell bántanod, mert az elutasítás nem múlhat el fájdalom és megbántódás nélkül. A fájdalom pedig a gyógyulási folyamathoz kell.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenegy éves fiú vagyok, és tetszik egy nagyon kedves, barna hajú, zöld szemű lány a szomszéd osztályból. Csak egy kicsit magasabb nálam. Járni szeretnék vele, de sajnos úgy tesz, mintha ott sem lennék a nagyszünetekben. Az osztályába jár a legjobb barátom, ő mondta, hogy biztos szerelmes belém. Lehetséges? Azt is mondják, hogy szégyenlős, és nem meri megmondani, hogy szeret-e vagy nem szeret. Mi tegyek? Mit csináljak, hogy észrevegyen? Kérlek, segíts!

PIN"

Válasz:

Kedves PIN!

Az az igazság, hogy neked most egy nagyon bizonytalan és ingoványos talajon kell mozognod. Különböző, ellentmondásos információk tódulnak feléd: a lány nem vesz észre, a társak szerint szerelmes beléd. Mivel félős, szégyenlős lányról van szó, biztos, hogy sosem fogja nyíltan kimutatni az érzéseit. Ezért legyél türelmes önmagaddal és vele is. Használd ki az alkalmakat, amikor a két osztály együtt van. Ne mondd, hanem mutassad meg neki, hogy tetszik. Amikor a közelében vagy, mosolyogj rá, köszönj neki, ha alkalma van, legyél figyelmes vele. Szervezzetek közös programokat a másik osztállyal, amikor gond nélkül barátkozhattok egymással. De a közös iskolai események is segítségedre lehetnek: a szakkörök, ünnepségek, mozi-, színházlátogatás. A barátkozás az, ami alkalmat ad arra, hogy minél jobban megismerjétek egymást. Hogy megtudjátok, mit szeretnek a lányok, mit a fiúk, kit mi érdekel, milyenek a fiúk, és milyenek a lányok, kivel hogyan kell beszélgetni, kimutatni az érzelmeket stb. Ha a közösen eltöltött idő alatt megismeritek egymást, nem lesz azzal sem gond, hogy elmondjátok, tetszik nektek, még jobban meg szeretnétek ismerni, együtt tölteni vele a szabad időtöket, azt, hogy járni szeretnétek vele.

Divatos és praktikus kiegészítők ősze

Újra itt az ős, így az esős, borús napokon bizony már lejárt a vékony blúzocskák ideje. Szóval ruhatárat frissítünk... de vajon milyen kiegészítőkkal?

Elő a meleg sállal!

Sokunk kedvencei ezek a ruhadarabok, és most nagy örömeinkre ismét itt az alkalom, hogy hordjuk őket. Bátran válogassunk ezekből a puha, színes csodákból. Az idén a kevésbé élénk, kifinomult színeké a főszerep.

A sapka mint kiegészítő

Bár leginkább hűvösebb időre alkalmas ez a hasznos kiegészítő, a ruhádat is feldobhatod egy-egy szuper darabbal.

Az átmeneti időszakban természetesen nem az igazi téli, nagy sapkára gondolunk, de az őszi ruhatáradnak csúcspontja lehet egy vékonyabb, laza, vidám sapka.

Meleg pulcsik

Sokunk örömeire ismét itt a pulcsiszezon, végre újra belebújhatunk a nagy, puha, meleg felsőrészekbe, amik ráadásul az idén nemcsak praktikusak, hanem abszolút divatosak is. A kínálat végtelen, a romantikustól

a vicces, mintás darabokig igazán széles a választék. Nyugodtan választhatsz hosszabb darabot, de akár kötött kabátot is, hiszen ezek a holmik ismét az első helyre törtek a divat ranglétráján.

Csizma a lábra...

...vagy inkább bakancs? Az idei őszi trendje kétségtelenül átveszi a szerepet a csizmák felett. A szegecses, láncos daraboké a főszerep, és ha tanácstalan vagy, ezzel biztosan nem foghatsz mellé.

Jelek, hogy ideje megszakítani a „barátságot”

Mert néha sajnos kiderül, hogy csak látszatbarátság van két ember közt...

Biztos sokatokkal előfordult már, hogy csalódnod kellett egy olyan valakiben, akiről azt hittétek, hogy a barátotok. Sokáig halogattátok, hogy véget vessetek a haverságnak, pedig minden jel arra utalt, hogy egy szörnyű személyiségű emberrel van dolgotok.

Íme néhány indok, ami miatt mindenfajta lekiismeretfurdalás nélkül megválthatsz valakitől:

Mindig kritizál téged

Bármit mondasz vagy teszel, ő beléd köt, és azt mondja, hogy sokkal jobban is kivitelezhető lehetne a dolog. Természetesen az ő verziója a legjobb, és mindezt úgy tálalja, mintha csak neked akarna segíteni ezzel.

Csak magával foglalkozik

Találkoztok, és a beszélgetés száz százalékban róla szól. Nemhogy nem kérdezi meg, hogy veled mi van, de ha esetleg mégis a te problémáidra terelődne a szó, biztosan megtalálja a módját, hogy saját maga felé terelje vissza a szót.

Megbízhatatlan

Állandóan késik a megbeszélt találkozóról, vagy egyszerűen elfelejti, és arra sem képes, hogy írjon egy sms-t,

hogy ne várj rá hiába. Persze, amikor neki kell valami, elvárja, hogy rögtön ugorj.

Meggondolatlan

Mindegy, hogy mennyire próbálsz lebeszélni a butaságokról, mintha meg sem hallaná. Aztán persze, ha az egyik húzása miatt történik vele valami, rögtön téged okol, hogy nem figyelmeztetted.

Állandóan beéget

Mivel szeretné, hogy minden szituációban menőbb legyen nálad, szemrebbenés nélkül porig aláz bármilyen társaság előtt. Sztorizgat rólad, kínos helyzetekbe hoz – csak azért, hogy önmagát jobb fényben tüntesse fel.

Folyamatosan panaszskodik

Bármi is történjen vele, semmi sem tetszik neki, és lyukat beszél a hasadba a valós és vélt problémáiról. Mindenhez negatívan áll hozzá, és ez a mentalitás a te kedvedet is igencsak lankasztja.

Sosem ad

Te a lelkedet is kiteszed érte, ő viszont annyira sem képes, hogy megvigasztaljon, ha szomorú vagy. Úgy gondolja, hogy a világon csak neki lehetnek problémái, és így senki mással nem törődik.

Tévedni emberi dolog

Nincs olyan ember a világon, aki még nem tévedett volna valamiben.

Minden tévedésnek súlyos következményei is lehetnek. Akár egy apró tévedésnek is, mint például a matekdolgozatomban elkövetett hiba. Az történt ugyanis, hogy kihagytam egy számot, és ezért rosszabb osztályzatot kaptam. Nagyon mérges voltam, pedig csak magamat okolhattam. Máskor majd odafigyelek. Az ilyen jellegű dolgok csak úgy oldódhatnak meg, ha legközelebb többet tanulok, és esélyt sem adok magamnak a hibázásra. Egyszer az uszodában az egyik csoporttársam belelökött a medencébe, és kiment a helyéből a lábujjam. Én akkor nagyon mérges lettem, és elkönyveltem magamban, hogy ő egy rossz ember. Persze miután utólag bocsánatot kért, és láttam rajta, hogy nagyon megbánta a tettet, szinte megsajnáltam. Gondoltam, biztos csak viccnek szánta. Azóta is jó barátok vagyunk. Megbocsátottam neki. Egy rosszul elsült tett azonnal rossz benyomást kelt a másikban. Pedig sokszor tévedünk életünk során, legyen szó dolgozatírásról vagy emberismeretről.

Akármilyen kicsinek, jelentéktelennek tűnő is legyen egy meggondolatlan cselekedet, ha velem teszik, rosszul esik. Ha én okozok másnak akaratom ellenére rosszat, lelkiismeretfurdalásom lesz. Ezen dolgok miatt is kényszerülök rá sokszor, hogy azt mondogassam magamban: Errare humanum est! Vagyis: Tévedni emberi dolog.

**Törköly Bálint, 7. osztály
Móra Károly iskola, Szaján**

Keresztül-kasul Németországon

Németországi körutunk során a legfeltűnőbb, hogy az újraegyesítés óta mennyire egységes, modern, elegáns lett az összkép. Hol vannak már a lepusztult, szürke lakónegyedek, amelyek a rendszerváltás előtti NDK (Német Demokratikus Köztársaság = Kelet-Németország) városait jellemezték! Manapság nemigen lehet eldönteni, a gazdag Köln vagy Bach egykori székhelye, Lipcse érdemi-e ki a legimpozánsabb város titulust. Látogassunk hát el mindkettőbe, de máshova is!

Lipcse

A Mädlar Passage

Lipcse (Leipzig) a kultúra és a zene városa. Itt született Richard Wagner, itt élt és dolgozott Schumann és Mendelssohn, itt alkotott Goethe. Ám amire a város a legbüszkébb: a nyolcszáz esztendő Tamás-templom karnagyaként itt tevékenykedett haláláig a muzsika óriása, Johann Sebastian Bach. A zeneszerző által alapított fiúkórus, a „Thomanerchor” mára világhírűvé vált. A környékbeli lakosok valaha hálát adtak az Úrnak, ha fiaik bekerülhettek a dalos kedvű csodagyerekek közé. Ma sincs ez másképp. A legtehetségesebbek a templommal szemközt Tamás Gimnáziumban tanulhatnak tovább. Lipcsében annyi a park és a zöld, hogy az ember időnként nyaralóhelyen érzi magát. Velencéhez hasonlóan csatornák szelik részekre, amelyeken turistaként kisebb-nagyobb csónakokkal lehet közlekedni. A legizgalmasabb negyed mind közül az Elster-folyócska mentén épült Plagwitz. A modern lakóházak teraszai a víz fölé nyúlnak, virágok, borostyánok garmadája csüng róluk szemet gyönyörködtetően, és olyan csend van, hogy a gondolások evezőinek csobbanását is hallani lehet. Nem csoda, ha mostanában elsősorban művészek költöznek ide.

A középkorban itt cserélt gazdát a holland kakaótól a fűszereken át az északi szőrméig a kontinens minden egzotikus terméke. Egyre több pazar üzletház épült, az egyik legelegánsabb a képen látható Mädlar-Passázs. A vásárváros ma is rászolgál a nevére. Határában néhány éve nyitott meg Németország legmodernebb vásárhelyszíne.

A lipcsei állatkert legérdekesebb látványossága a tavaly megnyílt Gondwanaland, azaz egy hatalmas, tizenhatezer négyzetmé-

ternyi tropikus üvegház. Benne igazi dzsungellel, függőhidakkal, vízeséssel, és a fejünk felett röpködő tarka papagájokkal. Négy száz egzotikus állat látható itt őserdei körülmények között, ha szerencsénk van, még Bagira, a fekete párduc is elügethet mellettünk – persze szigorúan a kerítés mögött. Egy mesterséges folyócskán barlangi csónaktúrárt is tehetünk, csak aztán meg ne lepődjünk, ha kétoldalt a bozótosból félelemes dinoszauruszok 3D-s változatai csörtetnek elő!

A gótikus Osnabrück

Kevés helyen maradt meg olyan érintetlenül a középkori városmag, mint ebben a hangulatos német kisvárosban. A piacteret jellegzetes, északi mintára épült lépcsősor oromzatú házak veszik körbe, és még ma is minden ünnep alkalmával kereskedők, utcai árusok sátrai népesítik be. A legtekintélyesebb épület az idén ötszázadik születésnapját ünneplő városháza, amelynek külső falait a német császárok szobrai díszítik, tanácstermében pedig az egykori német választófejedelmek portréi láthatók. A város büszkeségét a turisták idegenvezetővel látogathatják.

Köln és katedrálisa

A Rajna partján épült település Németország egyik legnagyobb városa Berlin és Hamburg után. Már a Német-Római Birodalom korában is itt székelt a hét német választófejedeleme egyik legtekintélyesebbje, a kölni érsek. A város manapság mégsem arról híres, sokkal inkább bohókás fesztiváljairól, fenséges söréről, a Kölsch-ről, és nem utolsósorban művészetszeretetről. Itt található a Ludwig Múzeumban a világ egyik legtekintélyesebb kortárs művészeti gyűjteménye. A háromívű

hód, éppúgy, mint az égbenyúló gótikus katedrális, amely 1996 óta a Világörökség része, a város jelképei. A hídon áthaladva szembeötlő a korlátokon lógó számtalan színes kis lakat, és rajtuk a „Love” felirat. Ide járnak ugyanis a fiatal párok, hogy eljegyezzék egymást az örök szerelemmel, majd szívük kulcsát nagyvonalúan behajtsák a folyóba.

4711 – Eu de Cologne – a világ egyik leg híresebb és legrégebb kölnivízének neve (nem parfüm – a kölnivíz egy sokkal hígabb illatosító, szemben a tömény parfümökkel). A legenda szerint 220 évvel ezelőtt egy Franz Maria Farina nevű szerzetes adta nászajándékba a csodavíz receptjét bizonyos Wilhelm Mülhens-nek, aki jó üzletet szagolva, azonnal kölnivígyártásba kezdett. Az illatszer címkéjén található szám azt a házszámot takarja, amely alatt a Napóleoni megszállás idején az illatszerkesztői műhely állt. A Farina-ház ma múzeum Köln belvárosában, az egykori Glockengasse 4711-ben (akkoriban még az egész település házainak egységes, folyamatos számozása volt, szemben a mai utca-házszám numerációnak, innen az óriási, 4711-es házszám.)

Wolfsburg, az autóváros

2000-ben egy fiatal menedzserekből álló csoport elhatározta, hogy építészek és kortárs művészek bevonásával létrehozzák a jövő városát. Mára az álom megvalósult, a Volkswagen egykori ipari központjából utópisztikus park vált, amelyben tízezer, csupa üveg csarnokok, és minden képeletet felülmúló, modern bemutatópavilonok emelkednek. Ezekben bárki megcsodálhatja a jövő közlekedési eszközének működési elvét, és a végén még ki is próbálhatja a 2014-ben piacra dobandó elektromos autó prototípusát. Az autóváros irányítói arra törekednek, hogy mintául szolgáljanak egy környezetvédelem iránt elkötelezett, jobb világnak. Értelmükben a környéken termesztett alapanyagokból készült bioételeket szolgáltatnak fel.

K. L.-NL

– Olivér, vettem neked egy tánc tankönyvet, nagyon pocsékul tanácsolsz.

– Köszönöm. Mi a címe?

– ...

**A könyv címét megtalálod a rejtvényben, ha bera-
kod a szavakat, betűhalmazokat a rácsba.**

Kétbetűsek: IS, KO, NN, OF, OR, PU, RZ, SA, TR, YM.

Hárombetűsek: ADA, ADA, ARS, EGO, KÉZ, LCE, NÁD, OIK,
PIÓ, TOP, ZEA.

Négybetűs: ILLÓ.

Ötbetűsek: ÁLÉRC, POROS, TILOS, WIESÓ.

Hatbetűsek: ALÁTOL, DÉMOLL.

Hétbetűsek: GYÉKÉNY, MAKADÁM, TAKTIKA.

Kilencbetűsek: GYOMROZNI, KAMATOZIK.

Tizenegy betűsek: KATONADOLOG, KÓKUSZFAGYI.

Diagram illustrating the components of the system:

- Box 1: K, GA, I
- Box 2: 49, ONA
- Box 3: ÁÁÁÁ, OS
- Box 4: Á, R

Rejtvényünkben időjósító mondásokat találsz.

		▼	OLASZ FOLYÓ	▼	EBÉDELEK	▼	LASSAN ÉBRED (É. F.)	SUGÁR	LEKASZÁLT FŰ	▼	VÉGRE BETŰI	▼	▼	ÉJFÉL ELŐTT
			JÓSKA BETŰI		ÓDON		TÜLFÜSZÉ-REZTÉK		ÉRZŐSZÁL		EGY			T
	1													
			A, A, A, A	▶		R. L.	▶	MAJDNEM DÉL	▶		KIS MÁRIA	▶		
			... GÖRNYED			SVÉD-ORSZÁG					GION NÁNDOR			
		3		▼				GY					SUGÁR	▶
													HÁZÓRZÓ	
	LY		50	▶		SKÁLAHANG	▶	INDIAI FOLYÓ	▶					SZ
				▼		ILYEN TALAJ IS VAN	▼							
4			E	▼				TÚR BETŰI	KETTEN ADJÁK ELŐ	ZÉRÓ	HÁROM OLASZUL	▶	A SZOBÁBA	
													LAKOMA	
TÁRGYRAG			STRONCIUM	▶		KÖZISMERT	▶							„ESZ”
KÉN	▶		MESSZIRE			Z. H.								SZ
MÉG A TETEJÉRE TESZ	▶			▼			▼	KÉN	▶	ELADÁSRA VÁR	▶	ROMÁNIA	▶	ÉSZAK
								ZÉRÓ		OXIGÉN		BÓR		OLASZ-ORSZÁG
	L		E	▶			▶							-

Se eleje, se vége

	Á	T	O	
	R	O	M	
V	Ö	D	Ö	
	M	M	A	
	A	N	Y	
I	G	R	I	
	A	P	O	
	A	R	Á	ZS
	LL	A	T	
	O	LL	Á	ZS
	V	O	D	

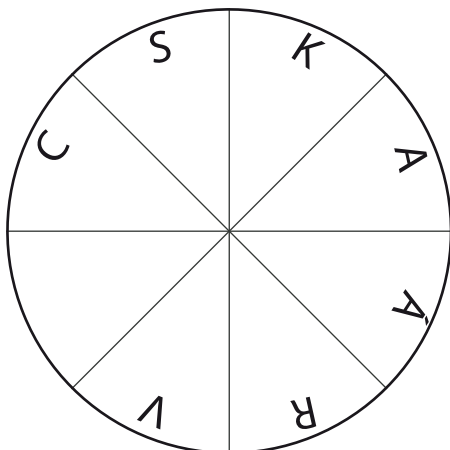
Pótold az ábra hiányzó betűit elől és hátul úgy, hogy értelmes szavakat kapj. A két kiemelt oszlopokban egy-egy vajdasági író nő nevét kell kapnod megfejtésül.

Szóbetoldó

S	Ó				O	G
F	Ő				O	S
B	Ú				O	K
E	L				Á	S

Keress egy olyan szót, amely minden sorba beilleszthető.

Szókerék

Hol kezdődik a szó, melyik irányba halad, és milyen betű kerül az üres kerékrészbe?

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Minisudoku

			1
2			
	4	3	

1, 2, 3, 4.

A megadott számokkal töltsd ki az üres négyzeteket úgy, hogy egy-egy sorban, oszlopban és a nagyobb négyzetben, minden szám csak egyszer forduljon elő.

Névkeresés

1. TEA
2. SULI
3. IRAM
4. SOKÁ
5. BOGÁR

A felsorolt szavak mindegyike egy-egy keresztnévet rejt magában. Rakd a betűket más sorrendbe, és azonnal előbújnak a nevek.

A 29. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Semmiben, mind a kettőt becsapják.

Betűrejtvények

1. Aki keres, az talál, 2. Sok kicsi sokra megy.
3. Egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz, 4. hátulsó

Jobbra-balra

Kanizsai író tábor

Ölelkező szavak

1. óra, 2. cipő, 3. társ, 4. szín

Számjáték

- 6, 2, 1, 3, 5, 4
- 4, 3, 5, 2, 1, 6
- 1, 4, 3, 6, 2, 5
- 5, 6, 2, 4, 3, 1
- 2, 5, 4, 1, 6, 3
- 3, 1, 6, 5, 4, 2

Lóugrásban

1. Tisza-part, 2. víztükrő, 3. gémeskút

Csattanó a lóugrásban

– De nem autóval.

A 28. skandináv rejtvény megfejtése:

GYÖNGYÖSBOKRÉTA, DURINDÓ

Könyvjutalmat kap:

Ördög Lóránt, Kisorosz

Tanítani, tanulni és művelődni kell...

Emlékezés a népmese napjára

Szerte a nagyvilágban, ahol csak élnek magyarok, emlékeztek a magyar népmese napjára, melyet a nagy meseíró, mesegyűjtő Benedek Elek születésnapján, szeptember 30-án tartanak meg.

Óbecsén, a Népkönyvtárban már ötödik alkalommal szervezték meg a nagy meseíró születésnapja alkalmából a mesemondó versenyt. Az elődöntőn, szeptember 21-én válogatták ki a legjobb mesemondókat, akik a magyar népmese napján mutakoztak be a községi versenyen.

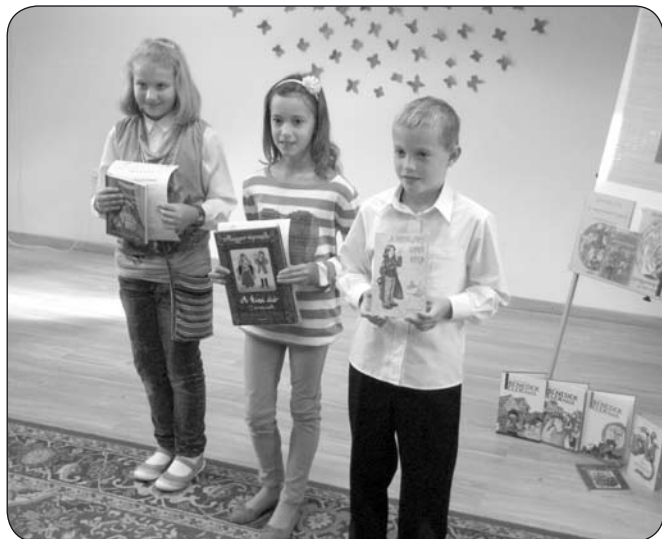
Az elődöntőn három kategóriában mérték össze tudásukat, mesélőkészségüket a gyerekek.

Először Toll Irén, a gyermekosztály könyvtárosa köszöntötte a versenyzőket, az őket kísérő pedagógusokat, valamint a bírálóbizottság tagjait. Szólt a mese szépségéről, fontosságáról...

Lehet, hogy már a szüleitek kiskorotokban is éppen a nagy mesélő kötetéből olvastak nektek meséket, s megszeretették veletek a kincseket. Aki részt vett ezen a vetélkedőn, az nagyon szeretheti a meséket. Csodás meséket hallhattunk: A cigány halála, A piros malac, A kolbász, a bolha és az egér, Dió Dénes, a Kacor király, A macska meg az egér, Az obsitos meg az okos lány, A gazdag szegénysége, Amikor még kisfiú voltam...

A hetedikeseik

A második kategória győztesei

„Őseinktől kincsekkel teli tarisznyát kaptunk örökségbe, de mintha egyre gyakrabban tétlenül néznénk ennek háttérbe szorulását, elfelejtését. Vegyük birtokba, ismerjük meg, fényesítsük újra és adjuk tovább az eleinktől kapott, élethosszig érvényes, értékes, unokáink számára is feltétlenül megőrzendő, mesebeli kincseket” – részlet a Magyar Olvasótársaság 2005-ös felhívásából.

A zsűri: Boldizsár Anna, Fercsik Kiss Piroska és Kulcsár Sarolta összetételben a következő tanulókat juttatta tovább a községi döntőbe:

I. kategória

Herbatényi Zalán, Petőfi Sándor iskola, 3. osztály; Tallós Hédi, Petőfi Sándor iskola, 3. osztály; Horvát Anna, Sever Đurkić iskola, 3. osztály

II. kategória

Szemendri Tamás, Petőfi Sándor iskola, 4. osztály; Bozsóki Nina, Sever Đurkić iskola, 5. osztály; Répási Nikolett, Samu Mihály iskola, 4. osztály

III. kategória

Nagy Leó, Samu Mihály iskola, 7. osztály; Bezeg Bettina, Sever Đurkić iskola, 7. osztály; Csőke Árpád, Petőfi Sándor iskola, 7. osztály.

Aki csak föllépett a mesemondó versenyen, ingyenes tagsági könyvecskét kapott. A díjazottaknak pedig Toll Irén könyvtáros köszönőlapot és könyvet ajándékozott.

Gratulálunk a győzteseknek, a tanítóoknak, tanáraitoknak, akik fölhívták a figyelmet erre a vetélkedőre, fölkészítettek benneteket. Külön köszönet a Népkönyvtár dolgozóinak, akik már ötödik alkalommal szervezték meg e csodálatos vetélkedőt.

Végezetül álljanak itt Benedek Apó intő sorai:

„Tanítani, tanulni és művelődni kell, mert egy nemzet csak szüntelenül tanulva és művelődve nőhet naggyá!”

K. E.

Az első csoport

Amit nem tudtál a vízről

Vízet mindennap fogyasztunk, így érdemes közelebből is megismerkednünk vele. Az alábbi érdekes információk segítenek, hogy jobban megismerd a vizet, és talán ösztönöznek is a napi bőséges folyadékfogyasztásra.

– A felnőtt emberek testének 65–70%-a víz. Idősebb korra ez az arány jelentősen csökken.

– Egy ember egy év alatt több mint 1000 liter folyadékot fogyaszt el.

– A veséken naponta kb. 180 liter testnedv folyik át.

– A víz jó oldószer, feloldja a testben a mérge- és salakanyagokat, megszabadítja a szöveteket és a szerveket a lerakódásoktól.

– A víz nélkülözhetetlen az emésztéshez, serkenti az anyagcserét, segít szabályozni az étvágyat. Az egészséges testsúly megőrzéséhez nagyon kell figyelni az elegendő folyadékfogyasztásra. Némelyeknél a szomjúságérzet annyira gyenge, hogy

gyakran összetévesztik az éhségérzettel, ezért akkor esznek, amikor csak egy pohár vizet kellene inniuk – sokan ezért híznak el.

– Verejtkezéssel, légzéssel, vizelettel és a széklettel általában 2–2,5 liter víz távozik, ezt a mennyiséget mindennap pótolnunk kell.

– A víz növeli az energiaszintet. A napközbeni fáradtság, tompultság egyik oka a dehidratáltság is lehet.

– A kevés folyadékfogyasztás fejfájást is okozhat.

– A víz gondolkodásunkért is felelős, mivel agyunk 78%-a víz. Már két százalék folyadékvesztés is összpontosítási zavarokat okozhat.

– Noha a Föld felszínének több mint 70%-át víz borítja, ennek csupán 1%-a alkalmas emberi fogyasztásra.

– A világ számos pontján, több mint 1,2 milliárd ember nem jut egészséges ivóvízhez. A fejlődő országokban a betegségek 80%-a, a halálos esetek 1/3 része a nem tiszta ivóvízre vezethető vissza.

– Egy darab, szilárd talajon eldobott cigarettacsikk körülbelül egy köbméternyi talajvizet szennyez össze. Ha ugyanazt a cigarettacsikket közvetlenül vízbe dobják, a tönkretett víz mennyisége nagyjából az ötszörösére növekszik.

– A víz képes információt másolni és tárolni. Az óceánok vize emlékeket őriz a benne élő élőlényekről. A gleccserek talán a bolygó történetének évmillióit rejtik magukban.

– A földre hullott hópelyhek alakja mindig más és más. Nincsen két egyforma hópehely, mindegyik teljesen egyedi: még ha felolvasztjuk és újra lefagyasztjuk, akkor is pontosan ugyanazt a mintát fogják képezni.

– Az emberek több mint fele krónikusan vízhiányos. A szomjúság csökkentéséhez sokan cukros üdítőket isznak, pedig azok alkalmatlanok a szomjoltásra, hiszen a cukor lebontásához is folyadék kell. Az üdítőitalok vízelvonó anyagokat is tartalmaznak. Eltávolítják az őket feloldó vizet, és szervezetünk víztartalékából is elvonnak. Egy pohár kóla akár két pohárnyi vizet is elvon a szervezettől.

Verhetetlen nassolnivalók házibulikra

Házigazda leszel, de nem vagy vérbeli konyhatündér? Spontán összeverődtek, de nincs mivel megkínálni a társaságot? Vagy egyszerűen nem szeretnél fél napot tölteni a konyhában, miközben azon morfondírozol, miért nem kezdenek végre púposodni a muffinok? Akkor ezeket a könnyen és gyorsan elkészíthető finomságokat pont neked találták ki. A siker garantált!

Chips házilag

Ez az a „fogás”, amivel abszolút jó lehetsz mindenkinek: kicsiknél, nagyoknál, lányoknál, fiúknál... A chipset mindenki szereti. Ráadásul ez sokkal egészségesebb, olcsóbb és még finomabb is, mint a boltokban kapható társai.

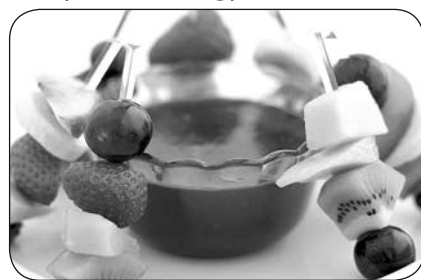
– Mindössze annyi a dolgod, hogy választasz pár nagyobb krumplit, meghámozol,

majd vékonyan felszeleteled őket. Ez a művelet akkor fog igazán jól sikerülni, ha a burgonyát nem a saját szemmértéked szerint, hanem erre kialakított szeletelővel készíted elő (mondjuk azzal, amivel máskor az uborkasalátához szeletelitek az uborkát). Ha ez megvan, a dolog oroszlánrészén túl is vagy.

– A szeleteket helyezd egymás mellé egy sütőpapírra, és tetszés szerint ízesítsd őket. Vigyázz, hogy ne vidd túlzásba a fűszerezést! A vékony szeleteken a kevés is remekül visszaadja a kívánt ízt.

– Ezután a chipset csak be kell tenned néhány percre a sütőbe, és megvárni, amíg ropogósra sül. Alig pár perc alatt a néhány szem krumpliból több zacskónyi bolti chipsek megfelelő, isteni rágcsát készíthetsz. Csak aztán győzd gyűjteni a sok bókot!

Gyümölcstál egy kis extrával

Ennél a finomságnál első lépésként azt ajánlott elkészíteni, ami a végén majd az egészet megbolondítja: a csokoládés mártogatóst.

Hozzávalók: 5 dl tej, 2 evőkanál kukoricakeményítő, 3 evőkanál kakaó, 1 evőkanál cukor.

Elkészítése:

– Ez a mártogatós éppúgy készül, mint a puding: a kukoricakeményítőhöz add hozzá a kakaóport és a cukrot, majd a kevés tejjel keverd csomómentesre.

– A tejet melegítsd fel egy lábosban, majd öntsd hozzá az előbb kikevert masszát. Kezdd el főzni, s ha már látod, hogy sűrűsödik, vedd le a tűzről.

– A rögtönzött csokifondühöz a friss gyümölcs jó igazán, így bőven ráérsz közvetlenül a vendégek érkezése előtt nekiláttni a tál elkészítéséhez. Elég a nagyobb mártogatósokat (pl. banán, dinnye belseje, körte stb.) kisebb darabokra vágnod, a szőlőt, bogyógyümölcsöket csak szemezd le és mosd meg.

– Ha nincsen fondüpcikád, hegyezz ki néhány hurkapalcikát, vagy készíts elő fogpiszkálót a vendégeid számára.

Két falevél beszélget

- Te honnan jöttél?
- Messziről...
- Messziről? A focistáról???

(Beküldték a szabadkai Széchenyi István iskola 5. c osztályának tanulói)

Szerencse

- Apa, azt ígérted, hogy nekem adod az órát, ha jó lesz a bizonyítványom...
- Igen, megígérted, és meg is tartom.
- Na, akkor most szerencséd van. Megtarthatod az órát.

Nagy munka

Kovácsné átmegy a szomszédasszonyához. Látja, hogy az éppen a nagy kanapét próbálja átcipelni a szoba egyik végéből a másikba.

- De nagy munkába fogtál, Rózsika! Miért nem várod meg, míg hazajön az urad?
- Á, dehogy! Még csak az kéne, hogy ő is rajta üljön!

Fogadás

Egy építkezésen az egyik munkás mindeki előtt fitogtatta az erejét.

Az egyik öreg szakinak elege lett.

– Fogadjunk, hogy eltolok valamit ezen a talicskán a kerítésig, amit te nem tudsz visszahozni!

– Oké, fogadok egy havi fizetésemben.

– Rendben – mondta az öreg, és fogta a talicskát. – Ülj bele!

Fáraó

- Mi a fáraó?
- ???
- A múmia alapanyaga!

– Nem értem, gólt tudsz rúgni a pálya egyik végéből a másikba, de nem tudod eltalálni a fél méterre levő szennyeskosarat?

Levél

Két turista utazik külföldre. Megérkeznek, és az egyik csodálkozva látja, hogy a társa üres papírlapot tesz egy borítékba, megcímezi a feleségének, és lezárja.

- Mit jelent ez?
- Mielőtt elutaztam, összeveszttem a feleségemmel, és most nem vagyunk beszélő viszonyban.

Barkochba

Két székelj veti a búzát a szántóföldön. Megállnak ebédelni, és hogy ne unatkozzanak, barkochbázni kezdenek.

- Tárgy?
- Ne!
- Személy?
- Ne!
- Fogalom?
- A!

Elfogy az ebéd, szántanak tovább. Már hónap múlva eljön az aratás ideje, ebédidő, újra leülnek együtt enni.

- Tee! Rákérdezhetek?
- Na!
- Elektromágneses térerősség vektor!
- Hunna' tudtad?
- Vót időm gondókozni...

Unalmas munka

- Mi a munkája?
- Postán dolgozom, leveleket pecsétélek.
- Nem unalmas?
- Nem, mindennap más a dátum.

Hogy hívják?

- Hogy hívják az okos kisfiú nagyszülőjét?
- ???
- Agymama.

Nyereményjáték

Béla bácsinak csörög a telefonja. Béla bácsi felveszi:

- Jó napot uram, most 10 milliót nyerhet, ha minden kérdésünkre nemmel válaszol. Készen áll?
- Igen...

Balhé

Tagbaszakadt borostás férfi lép a söntéspulthoz.

– Adjon egy féldecit, mielőtt kitör a balhé!

Megkapja, leönti. Ismét odatartja a poharat:

– Gyorsan még egyet, mielőtt kitör a balhé!

Ez így megy ötször egymás után. Hatodszor megkérdi a kocsmáros:

- De hát mikor lesz itt balhé?
- Ha kiderül, hogy nem tudok fizetni.

Arab a bárban

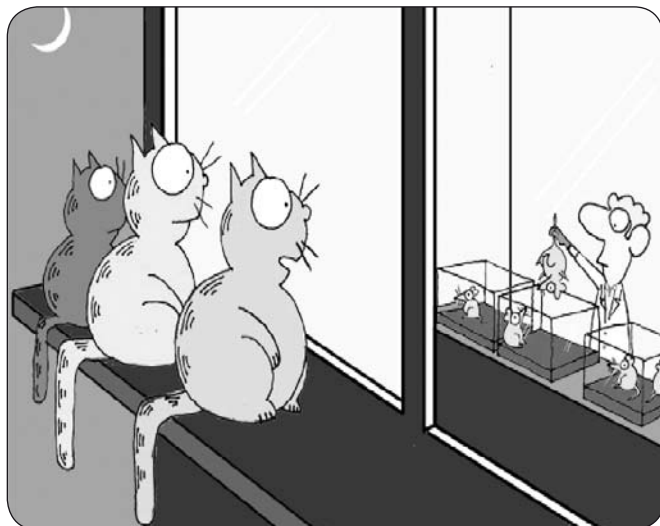
Az arab bemegy a bárba, és azt mondja a pincérnek:

- Blahblahblabla Coca-Cola.
- Elnézést uram, nem értettem, egy jéghideg micsodát?

Munkások

Két munkaruhába öltözött férfi egymás mögött magasba tartott kézzel megy az úton. Odalép egy harmadik fickó:

- Uraim, maguk meg miért mennek ilyen furcsán?
- A francba, Józsik! A gerendát otthagytuk!

– Hú, de szeretnék a házi kedvence lenni!

Horkol

- Doktor úr, segítsen rajtam! Nem tudok aludni, mert mindig horkolok.
- Horkol? Attól még lehet aludni.
- Dehogyan lehet! Amikor horkolni kezdek, a feleségem azonnal felébreszt!

Tehetség

- Mester, zenére szeretném taníttatni a fiamat: valamilyen fúvós hangszerre.
- Na és van hozzá tehetsége?
- Hát persze! Őt méterről elfújja a gyertyát.

Mindenhol

- Utas a kalauzhoz:
- Tessék mondani, ez a vonat mindenhol megáll?
- Miért? Maga mindenhol le akar szállni?

Fenyegetés

- Hogyan fenyegeti meg a nyúl a hóembert?
- ???
- Ide a répát, vagy hozom a hősugárzót!

Eltűnt a vaj

- A spájzból eltűnik másfél kiló vaj. Akár-hogy töri is a fejét a háziasszony, a macska az első számú gyanúsított. Megfogja az állatot, ráállítja a mérlegre. A mutató pontosan egy kiló ötven dekát mutat.
- No – morfondírozik az asszony –, a vaj már megvan. De akkor hol a macska?

Sörétes puska

- Vadászni megyek, Jean! Hol van a sörét?
- Elnézést uram, de a sörét megittam.

Sejtés

- A papagájod éppen most repült el! – mondja az anyja a fiának.
- Sejtettem, hogy így lesz – sóhajt nagyot a gyerek. – Tegnap a földrajzlecke közben a vállamra repült, és nagyon tanulmányozta a térképemet!

Születésnap buli

- Lacika hét éves. Egyik osztálytársának születésnapja van, a szülők ebből az alkalomból bulit rendeznek, és őt is meghívják. Lacikát a mamája elkíséri egészen a kapuig, s utoljára még tanácsokkal látja el arra nézve, hogyan viselkedjen, mit mondjon az idegen lakásban.
- Ne felejtse el megköszönni az enniválót, és ha valami nem ízlik, arról ne beszélj!
- Lacika fölmeleg, eszik, iszik, játszik, amíg el nem érkezik a hazaindulás ideje. Akkor így szól:
- Köszönöm szépen a ropit. A többiről nem beszélek.

Nem ízlik

- A tizenöt éves Évi megkérdezi kisöccsét, hogy miért fogyott el a fürdőszobából a szájvíz.
- Láttam, hogy apu megkóstolta, de kiköpte. Aztán anyu is megkóstolta, és ő is kiköpte. Gondoltam, jobb ha kiöntöm az egészet.

Állatkert

- Pistike az állatkertben van a mamájával.
- No, Pistike, szeretnél olyan szépen fityülni, mint a fülemüle?
- Én inkább olyan nagyot szeretnék köpni, mint a láma...

Harisnya

- A grófné elmegy az üzletbe, hogy egy pár harisnyát vásároljon magának. Előhozza az összes létező dobozt, összeturkálja őket, majd megkérdezi az eladót:
- Ez az összes harisnyájuk?
- Az eladó dühbe gurul:
- Nem, grófnő, ezenkívül van még egy pár. De az a lábamon van.

Tüdőgyulladás

- Bemegy egy férfi az orvoshoz azzal, hogy állandóan rázza a hideg. Az orvos megvizsgálja, de semmi rendelleneset nem talál. Nincs láza, nem gyulladt a torka, egyáltalán semmi baja sincs.
- A doki gondolkozik egy darabig, vakarja a fejét, majd előáll a javaslatával:
- Azt javaslom, vegyen egy jéghideg fürdőt, majd félmeztelenül álljon ki az ablakba egy óra hosszat.
- De doktor úr, mínusz 10 fok van kint. Ha ezt megcsinálom, biztos tüdőgyulladást kapok.
- Igen, valószínűleg, de a tüdőgyulladást legalább meg tudom gyógyítani.

Hintaszék

- Két ember beszélget.
- Te mit csinálsz, ha nyugdíjba mész?
- Az első héten még csak üldögélek a hintaszékben.
- És aztán?
- Szép lassan elkezdlek hintázní.

Betörés

- Vádlott, úgy zajlott a betörés, ahogyan azt az ügyvéd úr előadta?
- Hát, nem pontosan, de az ő módszere sem rossz.

– Nagyszerű, hogy sok zöldséget eszik, de próbálja egy kicsit jobban megrágni.

– Nem értem... Ahányszor csak leltározni próbálok, mindig elbóbiskolok.

Őszi kirándulás

Ópusztaszeren, Lakiteleken, Kiskőrösön és Baján jártunk

Kétnapos magyarországi kiránduláson vettünk részt mi, a kupuszi-
Knai iskola felsősei.

Első napunkat Ópusztaszeren töltöttük, a történelmi parkban. Ez egy olyan hely, ahol egy történelmi korszakot, a honfoglalást mutatják be. A Feszty-körkép Árpád vezér és a magyarok bevonulását ábrázolja. A legtöbb időt a Nomád parkban töltöttük, egy jurtában is jártunk, megnéztük a törzsek mindennapjait és harci modorát bemutató kiselőadást, lovasbemutatót. Az emlékpark legrégebbi részét a templom és a monostor képezi.

Innen Lakitelekre mentünk, ahol a szállásunk a Népfőiskolai Központban volt. Itt a melegvízes medencében, a sószerájában és a sza-

unában szórakozhattak, akik akartak. Este „gyerekesküvőt” rendeztünk, örök hűséget esküdhetett – felelősség nélkül – két ember...

Másnap reggel elindultunk Kiskőrösre, ahol megnéztük a Petőfi-házat.

Voltunk még a Keceli Hadtörténeli Múzeum Haditechnikai Parkjában, láttunk harceszközöket, tankokat, harcokcsikát, fegyvereket, bombákat. Fogadásra voltunk a bajai városházán.

Mindkét napon jó éttermekben jártunk, ahol finomat ebédeltünk.

Zámbo Illés, 6. osztály, Bácskertes

Petőfi szülőháza

A keceli Haditechnikai Park

A Grigor Dimitrov-posztert Baka Anasztázia olvasónk kérésére közöljük.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info